

Projekt

z dnia 11 sierpnia 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W STRZEGOMIU**

z dnia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Strzegom na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny w Gminie Strzegom na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strzegomia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strzegomiu

Piotr Szmidt

*Załącznik do uchwały Nr
Rady Miejskiej w Strzegomiu
z dnia*

**Program
Wspierania Rodziny w Gminie Strzegom
na lata 2025-2027**

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM	5
1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE	5
1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	8
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE STRZEGOM	9
2.1. ADRESACI PROGRAMU.....	10
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	10
2.2.1. DANE OGÓLNE.....	10
2.2.2. DEMOGRAFIA	15
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA.....	16
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	17
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO	18
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	18
2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU.....	18
2.3.1.2. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM KRYZYSEM, ASYSTENTURA RODZINY	24
2.3.1.3. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE	26
2.3.1.4. KARTA DUŻEJ RODZINY	28
2.3.1.5. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	28
2.3.1.6. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ	30
2.3.1.7. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY.....	33
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA STRUKTUR GMINY	39
2.3.2.1. PIECZA ZASTĘPCZA, POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	39
2.3.2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE, NADZÓR KURATORSKI.....	41
2.4. BADANIA ANKIETOWE.....	44
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	44
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH.....	48
2.5. ANALIZA SWOT	52
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	56
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	56
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	57
4. REALIZACJA PROGRAMU	69
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	69
4.2. FINANSOWANIE	69
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	69
SPIS TABEL I WYKRESÓW.....	71

WPROWADZENIE

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom oraz rozwiązywać problemów i sytuacji kryzysowych. W rodzinie dysfunkcyjnej relacje pomiędzy jej członkami są zaburzone i mają wpływ na ich zdrowie psychiczne i fizyczne. Brak w niej odpowiednich warunków do prawidłowego rozwoju dzieci.

Świadczenie komplementarnego wsparcia rodzinom jest możliwe tylko poprzez stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów, a prowadzone działania powinny być oparte na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina.

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie wspierania rodziny jest ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Art. 3 ustawy wskazuje organy odpowiedzialne za jej realizację:

1. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi.

3. Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości, zwłaszcza gdy przepisy ustawy przewidują możliwość zlecania realizacji tych zadań przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Strzegom został opracowany w Ośrodku Pomocy Społecznej w Strzegomiu. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2025-2027, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2022-2024.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – Dz. U. z 2025 r. poz. 383) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 z późn. zm.) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – Dz. U. z 2025 r. poz. 277), tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia). Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.) normuje problematykę zawierania i ustawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – Dz. U. z 2024 r. poz. 1568 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa. Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie. Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. PRAWA I OCHRONA DZIECI JAKO PRIORYTET UE

Ochrona i wspieranie praw dziecka jest jednym z priorytetów Unii Europejskiej i Parlamentu Europejskiego, zapisanym w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz w Karcie praw podstawowych UE. Parlament ściśle współpracuje z Komisją Europejską, agencjami UE, Radą Europy i organami krajowymi, aby chronić prawa dzieci poprzez ustawodawstwo. Parlament powołał swojego koordynatora ds. praw dziecka, który służy jako centralny punkt kontaktowy, monitoruje i dba o uwzględnienie ich praw w polityce i prawodawstwie UE.

W Strategii Rady Europy na rzecz praw dziecka na lata 2022-2027 UE postawiła sobie za cel zwalczanie ubóstwa, wykluczenia społecznego, dyskryminacji i wszelkich form zastraszania. UE zgodziła się na europejską gwarancję dla dzieci, której celem jest zapewnienie wszystkim dzieciom w UE, w tym dzieciom zagrożonym ubóstwem, dostępu do opieki zdrowotnej i edukacji. Każdy kraj UE powołał koordynatora ds. gwarancji dla dzieci, który jest odpowiedzialny za przedstawienie krajowych planów działania do 2030 roku.

Eliminacja pracy przymusowej dzieci

W ramach walki z pracą przymusową na całym świecie UE pracuje nad wyeliminowaniem pracy dzieci. W październiku 2023 r. eurodeputowani przyjęli stanowisko w sprawie zakazu wprowadzania na rynek UE produktów wytworzonych przy użyciu pracy przymusowej. Opracowywane przepisy umożliwią zbadanie czy firmy wykorzystują pracę przymusową, w tym pracę dzieci. Jeśli zostanie to udowodnione, ich produkty zostaną zatrzymane na granicach UE, a te, które już trafiły na rynek UE, zostaną wycofane.

Bezpieczniejszy internet

Dzieci coraz częściej korzystają z internetu i telefonów komórkowych. To zapewnia nowe możliwości do nauki i kontaktów społecznych, jednak naraża je również na cyberprzemoc, treści nieodpowiednie do wieku i dezinformację. W maju 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła zaktualizowaną strategię na rzecz bezpieczniejszego i lepszego internetu dla dzieci i młodych ludzi.

Ochrona dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym w internecie

W listopadzie 2023 r. posłowie i posłanki z parlamentarnej Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przyjęli swoje stanowisko w sprawie nowych przepisów dla zapobiegania wykorzystywaniu seksualnemu dzieci w internecie i powstrzymywania go, przy jednoczesnej ochronie prywatności. W UE obowiązuje obecnie odstępstwo od przepisów unijnych. Platformy internetowe mogą wykrywać i zgłaszać materiały przedstawiające seksualne wykorzystywanie dzieci, ale zakłada się w tym względzie dobrowolność. Przyjęte odstępstwo ma obowiązywać do 3 kwietnia 2026 roku.

Nowe przepisy nakładałyby na dostawców usług hostingu i usług przesyłania wiadomości obowiązek oceny ryzyka niewłaściwego wykorzystania ich usług. Musieliby również podejmować proporcjonalne i skuteczne kroki dla ograniczenia tego ryzyka, jednocześnie całkowicie unikając masowej inwigilacji.

Zwalczanie handlu ludźmi

Dzieci bardziej niż dorośli są narażone na ryzyko stania się ofiarą handlu ludźmi, zwłaszcza z powodu ubóstwa, przemocy czy dyskryminacji. Komisja Europejska zaproponowała wzmocnienie istniejących unijnych przepisów dot. zwalczania handlu ludźmi.

Parlament przyjął swoje stanowisko negocjacyjne w październiku 2023 r., w którym zaproponował więcej środków dla ochrony ofiar. Stanowisko to podstawa do negocjacji z krajami UE w sprawie ostatecznego kształtu przepisów.

Wojna w Ukrainie uwydatniła potrzebę dalszych działań dla ochrony dzieci w strefach objętych działaniami wojennymi. W kwietniu 2022 r. Parlament zaapelował o zwiększenie ochrony dzieci uciekających przed wojną w Ukrainie. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego stwierdzili, że identyfikacja i rejestracja mają kluczowe znaczenie dla ochrony dzieci przed handlarzami ludźmi, nielegalną adopcją i innymi rodzajami wykorzystywania.

Bezpieczne zabawki

Prawa dzieci jako konsumentów są chronione poprzez unijną politykę zdrowotną i konsumencką. Np. zabawki muszą spełniać kryteria bezpieczeństwa, zanim trafią na rynek UE. Parlament wzywał do aktualizacji dyrektywy dot. bezpieczeństwa zabawek, argumentując, że nie odzwierciedla najnowszych odkryć naukowych na temat potencjalnie szkodliwych substancji chemicznych.

W lipcu 2023 r. Komisja Europejska opublikowała projekt dot. aktualizacji tych przepisów. Propozycja uwzględnia rozwój technologiczny i nieznane wcześniej kwestie bezpieczeństwa. Ustanawia bardziej rygorystyczne wymagania dot. substancji chemicznych, które mogą powodować nowotwory, mutacje genetyczne lub uszkadzać funkcje rozrodcze. Metale ciężkie i wywołujące alergie substancje zapachowe zostałyby zakazane.

Gry wideo

W styczniu 2023 r. posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego przyjęli raport wzywający do zharmonizowanych przepisów UE dla lepszej ochrony graczy, w tym dzieci, w sektorze gier wideo online. Parlament wezwał do wprowadzenia mocniejszych narzędzi dla kontroli rodzicielskiej i przepisów dotyczących zachęt do dokonywania zakupów w grze oraz tzw. gold-farming, czyli praktyki sprzedaży przedmiotów uzyskanych w grze za prawdziwe pieniądze. Posłowie i posłanki do Parlamentu Europejskiego ostrzegają przed projektowaniem gier w sposób, który mógłby prowadzić do uzależnienia, izolacji i cyberprzemocy.

Zdrowe nawyki żywieniowe w szkole

UE wspiera program dążący do zapewnienia świeżych owoców, warzyw i mleka milionom dzieci w szkołach, od żłobków po szkoły średnie, w całej UE. Program obowiązuje od 2017 r. W maju 2023 r. Parlament wezwał do zwiększenia środków na program, zmniejszenia biurokracji oraz zapewnienia dłuższych umów dla szkół. Posłowie zasugerowali także, aby kraje UE przeznaczyły część środków na edukację żywieniową.

1.4. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny w Gminie Strzegom będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 323 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673);
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r. poz. 338 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2024 r. poz. 246);
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1512);
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2024 r. poz. 1576);
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2024 r. poz. 1829);
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491 z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1335);
- ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337 z późn. zm.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Strzegom na lata 2021-2026.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE STRZEGOM

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Strzegom została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”.

Do analizy przedłożono 12 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 10 ankiet wypełnionych przez pedagogów i dyrektorów z placówek systemu oświaty.

Wśród ankietowanych było 75% kobiet i 17% mężczyzn, zaś 8% badanych nie zadeklarowało przynależności płciowej. Dominującą grupę respondentów stanowiły osoby w przedziale wiekowym 56-65 lat (33%). Mniejszy odsetek spośród badanych stanowiły grupy osób w wieku 26-35 lat i 36-45 lat (po 25%) oraz 46-55 lat (17%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25. roku życia oraz osoby powyżej 65 lat. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 58% spośród nich zadeklarowało posiadanie wykształcenia wyższego. Kolejną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (17%), natomiast 25% ankietowanych nie określiło poziomu wykształcenia.

75% respondentów badania ankietowego mieszka na terenie gminy Strzegom od urodzenia, zaś 25% uczestników badania zamieszkuje w gminie od 5 do 30 lat. Można zatem domniemywać, iż ankietowani mają ugruntowane i przemyślane opinie na temat niekorzystnych zjawisk widocznych w gminie oraz problemów, jakie dotyczą jej mieszkańców. Profil respondentów ankiety prezentuje poniższa tabela.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	płeć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
12	kobiety (75%)	26-35 lat (25%)	od urodzenia (75%)	średnie (17%)
		36-45 lat (25%)		wyższe (58%)
	mężczyźni (17%)	46-55 lat (17%)	od 5 do 30 lat (25%)	
	brak deklaracji (8%)	56-65 lat (33%)		brak deklaracji (25%)

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wspierania Rodziny w Gminie Strzegom na lata 2025-2027 są rodziny zamieszkujące teren gminy Strzegom, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem z niepełnosprawnością, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina miejsko-wiejska Strzegom położona jest w centralnej części województwa dolnośląskiego, w obrębie północno-zachodniej części powiatu świdnickiego. Zajmuje powierzchnię 144,7 km², co stanowi 19,48% powierzchni powiatu, i jest jedną z ośmiu powiatowych jednostek terytorialnych. Obszar gminy od wschodu graniczy z gminami Żarów i Jaworzyna Śląska, od południa z miastem Świebodzice, od zachodu gminą Dobromierz, zaś od północy z gminami Mściwojów (z powiatu jaworskiego) i Udanin (z powiatu średzkiego).

W ramach struktury administracyjnej terytorium gminy obejmuje swoim obszarem miasto Strzegom oraz otaczające miasto mniejsze miejscowości zorganizowane w 22 sołectwa: Bartoszków, Goczałków Dolny, Goczałków Górny, Godziszówek, Granica, Graniczna, Grochotów, Jarosów, Kostrza, Międzyrzecze, Modłecin, Morawa, Olszany, Rogoźnica, Rusko, Skarżyce, Stanowice, Stawiska, Tomkowice, Wieśnica, Żelazów i Żółkiewka. Centrum życia publicznego i kulturalnego gminy stanowi miasto Strzegom. Znajduje się w nim siedziba władz samorządowych i innych instytucji administracyjnych. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką gminną jest miasto Strzegom (17 306 osób), natomiast najmniej mieszkańców liczy sołectwo Skarżyce (70 mieszkańców).

Odległość gminy od Świdnicy (siedziby władz powiatu) wynosi zaledwie 18 km, od Wrocławia (siedziby władz administracji państwowej i samorządowej województwa dolnośląskiego) ok. 60 km, od Wałbrzycha ok. 23 km, a od Legnicy ok. 42 km.

Gmina posiada korzystny układ komunikacyjny. Przez jej obszar przebiegają: droga krajowa nr 5 (łącząca gminę z autostradą A4 i drogą ekspresową S3) oraz drogi wojewódzkie DW345, DW374 i DW382. Długość dróg publicznych w gminie wynosi 218 km, w tym drogi gminne stanowią 39,87 km.

Zadania związane z organizacją zbiorowego transportu publicznego w gminie realizują Polbus Sp. z o.o. Wrocław, PKS Kamienna Góra, Usługi Transportowe Kazimierz Chmielniczek, Usługi Transportowe – przewóz osób Łukasz Księżnik, Usługi Transportowe Pilarscy, Transport drogowy – przewóz osób Piotr Żuk. Gmina Strzegom posiada dostęp do infrastruktury kolejowej – pasażerskiej i towarowej. Przez jej obszar przebiegają linie kolejowe: ponadregionalna nr 137 (Katowice – Legnica) oraz lokalna nr 302 Malczyce – Bolków. Stacje kolejowe zlokalizowane są w Strzegomiu i Rogoźnicy, natomiast czynne przystanki kolejowe znajdują się w miejscowościach Stanowice i Goczałków. Ruch pasażerski obsługują Koleje Dolnośląskie.

Gmina ma charakter rolniczo-przemysłowy, w strukturze gruntów użytki rolne zajmują ok. 76% powierzchni gminy, zaś lasy stanowią ok. 10% jej terenu. Liczba indywidualnych gospodarstw rolnych wynosi 1 523, a średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego 6,3515 ha. Jakość gleb występujących na obszarze gminy jest wysoka, przeważają grunty żyzne I i II kompleksu przydatności rolniczej. Miasto Strzegom rozwija funkcje produkcyjne, handlowe i usługowe, jest także siedzibą władz gminy oraz ośrodkiem usług publicznych. Gmina Strzegom słynie z największych w Polsce złóż wysokiej jakości granitu. Dzięki bogatym zasobom i eksploatacji surowców mineralnych na jej terenie rozwinął się przemysł wydobywczy i kamieniarski, którego tradycje sięgają XIX wieku.

Dogodne położenie geograficzne i komunikacyjne gminy, złoża granitu, kruszyw naturalnych i surowców ilastych oraz zlokalizowana na jej terenie Podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Inwest Park”, a także walory turystyczne stanowią o jej wysokim potencjale rozwojowym.

W latach 2022-2024 liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w ewidencji gminnej ulegała wahaniom (1 401 w 2022 r., 1 749 w 2023 r., 1 312 w 2024 r.), podobnie wahała się liczba przedsiębiorstw prowadzonych przez osoby fizyczne (1 303 w 2022 r., 1 664 w 2023 r., 1 216 w 2024 r.).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w latach 2022-2024 ogólna liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie gminy systematycznie rosła (z 3 199 w 2022 r. do 3 299 w 2024 r.). W 2024 r. większość z nich działała w sektorze prywatnym, głównie były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (2 180 podmiotów). Spośród nich najwięcej działało w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy, przetwórstwo przemysłowe, działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, a także budownictwo.

Infrastruktura techniczna w gminie Strzegom jest dobrze rozwinięta. Według danych GUS-u w 2023 r. sieć wodociągowa o długości 180,7 km zaopatrywała w wodę 98%

mieszkańców. Dostęp do sieci kanalizacyjnej o długości 174 km posiadało ponad 92% ludności, a z sieci gazowej o długości 74,672 km korzystało prawie 57% mieszkańców. Gmina posiada dwie mechaniczno-biologiczne oczyszczalnie ścieków zlokalizowane w miejscowościach Strzegom i Rusko. W analizowanym okresie w gminie Strzegom realizowano wiele inwestycji, były to m.in.:

- 2022 r. – budowa dróg dojazdowych w Tomkowicach, Godzieszówku oraz do terenów inwestycyjnych w Strzegomiu; budowa drogi gminnej – ul. Wodna w Strzegomiu; przebudowa dróg gminnych – ul. Konopnickiej i ul. Dąbrowskiego w Strzegomiu; budowa budynków mieszkalnych w zabudowie szeregowej z usługami socjalnymi oraz infrastrukturą techniczną przy ul. Konopnickiej w Strzegomiu; modernizacja domu pogrzebowego i budynku kaplicy przy ul. Olszowej w Strzegomiu; termomodernizacja i remont Przedszkola nr 3 „Zielony zakątek” w Strzegomiu; budowa kanalizacji we wsiach Skarżyce i Grochotów; budowa kanalizacji deszczowej od ul. Dolnej do ul. Konopnickiej w Strzegomiu; przebudowa odwodnienia ul. Parkowej w Strzegomiu; remont, przebudowa i termomodernizacja świetlicy wiejskiej w Rogoźnicy; budowa sali sportowej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Olszanach; budowa placu zabaw wraz z siłownią zewnętrzną we wsi Goczałków.
- 2023 r. – przebudowa drogi gminnej – al. Wojska Polskiego oraz przejścia dla pieszych przy ul. Kolejowej w Strzegomiu; skomunikowanie z drogą krajową nr 5 terenów aktywności gospodarczej w Strzegomiu oraz wsi Granica; budowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w Stanowicach; przebudowa placu zabaw w Rogoźnicy; budowa świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenu we wsiach Graniczna i Bartoszków; przebudowa ul. gen. Andersa oraz ul. Brzozowej; budowa Dolnośląskiego Rowerowego Parku Umiejętności w Strzegomiu; budowa wielofunkcyjnego boiska w Rusku.
- 2024 r. – przebudowa drogi we wsi Rusko; termomodernizacja budynku użyteczności publicznej przy ul. Armii Krajowej w Strzegomiu; budowa stref aktywności we wsiach Tomkowice i Międzyrzecze; modernizacja budynku Przedszkola Publicznego nr 2 w Strzegomiu; rewitalizacja dawnego parku dworskiego w Rogoźnicy.

Sieć placówek opieki nad dziećmi do lat 3, wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 2 placówki opieki nad dziećmi do lat 3 (2 żłobki publiczne), 16 placówek wychowania przedszkolnego (11 przedszkoli – 6 publicznych i 5 niepublicznych oraz 5 oddziałów przedszkolnych w szkołach), 9 publicznych szkół podstawowych, 2 szkoły ponadpodstawowe prowadzone przez powiat świdnicki oraz Zespół Szkół Specjalnych, w skład którego wchodzi: Grupa wczesnego wspomagania rozwoju małego dziecka,

Przedszkole Specjalne nr 7, Szkoła Podstawowa Specjalna nr 7 i Szkoła Specjalna Przysposabiająca do Pracy.

W ramach wsparcia rodzin w procesie wychowawczym, szczególnie w zakresie poprawy funkcjonowania psychospołecznego dzieci zaniedbanych wychowawczo, pochodzących z grup ryzyka oraz mających problemy z nauką i zachowaniem, działa w gminie placówka opiekuńczo-wychowawcza. Świetlica środowiskowa A-cademia objęła w 2024 r. opieką profilaktyczną, wychowawczą i dydaktyczną 30 dzieci z terenu gminy Strzegom. W ramach systemu rehabilitacji osób niepełnosprawnych funkcjonuje na terenie gminy Strzegom Warsztat Terapii Zajęciowej przeznaczony dla osób o zróżnicowanym rodzaju niepełnosprawności.

Działalność kulturalną w gminie prowadzą Strzegomskie Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Strzegom im. Elizy Orzeszkowej wraz z 6 filiami w Strzegomiu, Goczałkowie, Jaroszowie, Kostrzy, Stanowicach i Żółkiewce. Placówki realizują zadania w zakresie upowszechniania kultury, promocji amatorskiego ruchu artystycznego oraz organizowania imprez gminnych, a także przyczyniają się do poszerzenia zainteresowań mieszkańców kulturą, sztuką i tradycjami oraz aktywnym stylem życia, rekreacją i turystyką. W strukturach Strzegomskiego Centrum Kultury funkcjonują Strzegomskie Centrum Kultury II, Centrum Aktywności Społecznej Karmel, kino oraz 20 świetlic wiejskich w miejscowościach: Bartoszków, Goczałków, Goczałków Górny, Granica, Godziszówek, Grochotów, Jarosów, Kostrza, Międzyrzecze, Modłecin, Morawa, Olszany, Rogoźnica, Rusko, Stanowice, Stawiska, Tomkowice, Wieśnica, Żelazów, Żółkiewka. W ramach działalności SCK mieszkańcy mają możliwość uczestniczenia i rozwijania swoich zainteresowań w prowadzonych w nim zespołach, jak również warsztatach i sekcjach artystycznych skierowanych zarówno do dzieci, jak i osób dorosłych.

Aktywizacją środowiska seniorów zajmują się: „Klub senior +” w Jaroszowie – funkcjonujący w ramach działalności Centrum Aktywności i Integracji Mieszkańców Wsi Jarosów oraz Klub „Senior w Bibliotece” – działający przy Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Strzegom, a także Zarząd Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów. Specjalistyczną pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, m.in. osobom starszym, samotnym lub osamotnionym w rodzinie, świadczy Dzienny Dom Pobytu „Senior Wigor” w Strzegomiu.

Rozwój kultury fizycznej, amatorskiego ruchu sportowego i działalności rekreacyjnej możliwy jest dzięki nowym lub zmodernizowanym gminnym obiektom sportowym, zaś instytucją, która realizuje w gminie zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej, jest Ośrodek Sportu i Rekreacji w Strzegomiu. Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury

fizycznej w gminie służy 20 obiektów rekreacyjno-sportowych, a wśród nich m.in.: hala sportowa główna (z salami judo, boksu, siłowni, fitness), obiekt lekkoatletyczny (bieżnie 400 m i 100 m, bieżnia do skoków w dal i wzwyż oraz pchnięcia kulą), Dolnośląski Delfinek, lodowisko (sezonowe), kort tenisowy, boisko piłkarskie z nawierzchnią sztuczną, boisko piłkarskie z nawierzchnią trawiastą, sezonowy basen letni, place zabaw, skatepark i dirty-park oraz sale gimnastyczne i boiska przy placówkach oświatowych, a także siłownie zewnętrzne. Gmina Strzegom systematycznie rozwija ofertę w zakresie sportu i rekreacji. W latach 2022-2024 powstały nowe obiekty sportowo-rekreacyjne: sala sportowa w Olszanach, Dolnośląski Rowerowy Park Umiejętności w Strzegomiu, wielofunkcyjne boisko sportowe w Rusku, a także strefy aktywności w Międzyrzeczu i Tomkowicach.

Propagowaniem kultury fizycznej w gminie zajmuje się również 12 działających na jej terenie klubów sportowych (w tym 1 uczniowski): Amatorski Klub Sportowy, Ludowy Klub Sportowy Stragona, Polski Związek Wędkarski Koło Strzegom, Klub Sportowy „Start” Strzegom, Unia Jaroszków, KS Stanowice, Klub Taekwondo, Sokół Kostrza, Huragan Olszany, Stowarzyszenie „Strzegomska Dwunastka”, Klub Sportowy Granit Boxing Strzegom oraz Uczniowski Klub Sportowy „Aktywna Kostrza”.

Zadania w zakresie podstawowej ochrony zdrowia w gminie realizują 3 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (Strzegomskie Centrum Medyczno-Diagnostyczne, NZOZ Zdrowie Sp. z o.o. i Zuza Centrum Medyczne), 9 prywatnych praktyk lekarskich, 2 poradnie medycyny pracy, 12 gabinetów stomatologicznych oraz 3 gabinety rehabilitacyjne. W Strzegomiu działa także Podstacja Powiatowego Pogotowia Ratunkowego. Świadczenia wyższego rzędu (szpital, diagnostyka specjalistyczna, zabiegi) odbywają się w Świdnicy. Ponadto specjalistyczną opiekę lekarską mieszkańcy gminy Strzegom mogą uzyskać w Wałbrzychu i we Wrocławiu. Zapotrzebowanie mieszkańców gminy na środki farmaceutyczne zapewnia 9 aptek.

Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i 27 organizacji pozarządowych, którym samorząd gminy zleca realizację zadań własnych, udziela wsparcia lokalowego oraz wspiera doradztwem i konsultacjami. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy czuwają funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Strzegomiu. Na terenie gminy działa 11 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, które wraz z Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Świdnicy zapewniają bezpieczeństwo pożarowe. Do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego włączonych jest 5 jednostek – z Goczałkowa, Rogoźnicy, Stanowic, Strzegomia i Jaroszowa.

Gmina Strzegom współpracuje z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w regionie oraz bierze udział w działaniach związków ponadgminnych, m.in. uczestniczy w pracach stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Szlakiem Granitu”, Związku Miast Polskich, Euroregionu Glacensis oraz Lokalnej Organizacji Turystycznej „Aglomeracja Wałbrzyska”, które skupiają się na realizacji działań lokalnych promujących region oraz kulturę i aktywność mieszkańców.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2024 r. gmina Strzegom liczyła 23 275 mieszkańców, w tym 12 046 kobiet, które stanowiły 51,8% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła w przybliżeniu 161 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	3 940	3 811	3 743
udział w liczbie mieszkańców	16,51%	16,22%	16,08%
liczba osób w wieku produkcyjnym	14 197	13 873	13 647
udział w liczbie mieszkańców	59,50%	59,06%	58,63%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	5 725	5 807	5 885
udział w liczbie mieszkańców	23,99%	24,72%	25,28%
liczba mieszkańców ogółem	23 862	23 491	23 275

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy malała. Zmniejszała się zarówno liczba dzieci i młodzieży, jak i liczba osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba osób starszych. Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba urodzeń	168	117	142
liczba zgonów	339	312	310
przyrost naturalny	-171	-195	-168

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
zameldowania spoza gminy	472	439	549

wymeldowania poza gminę	185	201	192
saldo migracji ogółem	287	238	357

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

W latach 2022-2024 liczba urodzeń w gminie ulegała wahaniom, zaś liczba zgonów systematycznie malała. Obliczany na ich podstawie przyrost naturalny był w rozpatrywanym okresie stale ujemny, bowiem liczba zgonów przewyższała liczbę urodzeń. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny. W analizowanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji wahało się i w każdym roku analizy wykazywało wartość dodatnią.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W latach 2022-2024 stan zasobów mieszkaniowych gminy ulegał zmianom, bowiem liczba mieszkań komunalnych ulegała wahaniom (819 w 2022 r., 869 w 2023 r., 852 w 2024 r.), podobnie wahała się łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (33,488 m² w 2022 r., 35,532 m² w 2023 r., 34,837 m² w 2024 r.), wahaniom ulegała także liczba osób zamieszkujących w lokalach komunalnych (1 791 osób w 2022 r., 1 900 osób w 2023 r. i 1 863 osoby w 2024 r.). Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w 2022 r. gmina dysponowała 79 takimi lokalami o łącznej powierzchni użytkowej 2 756 m², a zamieszkiwało w nich 188 osób. W kolejnym roku analizy liczba mieszkań socjalnych zwiększyła się do 101 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 3 523 m², zamieszkiwało w nich w tym czasie 240 osób. W 2024 r. liczba mieszkań socjalnych zmniejszyła się do 100 lokali o łącznej powierzchni użytkowej 3 488 m², w których zamieszkiwało 238 osób. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba mieszkań komunalnych	819	869	852
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	33 488	35 532	34 837
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	1 791	1 900	1 863
liczba mieszkań socjalnych	79	101	100
łączna powierzchnia użytkowa mieszkań socjalnych (w m ²)	2 756	3 523	3 488
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	188	240	238

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Strzegom pomoc ta jest realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	115	136	138
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	987	1 186	1 252
wartość wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zł)	194 415,21	270 934,28	297 556,71

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W latach 2022-2024 liczba rodzin, którym przyznano dodatek mieszkaniowy, systematycznie rosła, wzrastała także wartość wypłaconych dodatków.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy Filia w Strzegomiu w latach 2022-2024 liczba osób bezrobotnych w gminie stale rosła: 692 osoby na koniec 2022 r., 746 osób na koniec roku następnego, 773 osoby na koniec roku 2024. Analogicznie zwiększał się udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym. W rozpatrywanym okresie wśród osób pozostających bez pracy większość stanowiły kobiety, ich liczba wyniosła odpowiednio: 376 (w stosunku do 316 mężczyzn) na koniec 2022 r., 397 (w stosunku do 349 mężczyzn) na koniec 2023 r. i 389 (w stosunku do 384 mężczyzn) na koniec 2024 r. Dane dotyczące bezrobocia przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób w wieku produkcyjnym	14 197	13 873	13 647
liczba bezrobotnych w gminie	692	746	773
udział ogólnej liczby osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym	4,87%	5,38%	5,66%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	376	397	389
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	54,34%	53,22%	50,32%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy Filia w Strzegomiu.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
stopa bezrobocia w powiecie świdnickim	5,6%	5,9%	6,3%
stopa bezrobocia w województwie dolnośląskim	4,5%	4,4%	4,6%
stopa bezrobocia w kraju	5,2%	5,1%	5,1%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego i Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy Filia w Strzegomiu.

W latach 2022-2024 powiat świdnicki charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa dolnośląskiego i w stosunku do kraju stopą bezrobocia. W trakcie rozpatrywanego okresu poziom bezrobocia w powiecie wzrastał, w województwie ulegał wahaniom, natomiast w kraju w 2023 r. nieznacznie zmniejszył się w porównaniu z 2022 r., zaś w 2024 r. pozostawał na tym samym poziomie.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy mogą korzystać ze wsparcia podmiotów działających lokalnie oraz instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich. Poniżej przedstawione zostały informacje o jednostkach wspierających rodziny i dzieci w gminie Strzegom usytuowanych na terenie gminy oraz jednostkach udzielających wsparcia mieszkańcom gminy działających poza strukturami gminy.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

2.3.1.1. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Ośrodek Pomocy Społecznej**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych czy ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W 2024 r. Ośrodek Pomocy Społecznej do realizacji swoich zadań zatrudniał 55 osób, w tym: kadra kierownicza – 5, pracownicy socjalni – 10, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 15 (11 pracowników i 4 osoby zatrudnione w ramach robót publicznych), pozostali pracownicy – 25. Z końcem 2024 r. wykształcenie wyższe kierunkowe posiadały wszystkie osoby z kadry kierowniczej oraz 7 pracowników socjalnych, a średnie kierunkowe 3 pracowników socjalnych. Dodatkowo 3 osoby z kadry kierowniczej i 1 pracownik socjalny posiadali ukończoną specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, zaś I stopniem specjalizacji w zawodzie pracownika socjalnego legitymowała się 1 osoba z kierownictwa i 5 pracowników socjalnych.

W 2024 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 328 mieszkańców gminy oraz 64 rodziny objęte pracą socjalną. Wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące mieszkańców, nie mniej jednak niż 3 pracowników, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących, nie był spełniony.

Poniższe tabele prezentują dane dotyczące środków finansowych, które Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował na świadczenia z pomocy społecznej w gminie oraz dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez OPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2022-2024.

Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2022-2024

wielkość wydatków (w zł)	2022	2023	2024
ogółem	3 777 499,70	4 232 290,35	5 047 908,11

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Tabela 10. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	665	727	627
liczba rodzin	520	600	505
liczba osób w rodzinach	872	1 026	833
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	3,65%	4,37%	3,58%

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Wartość środków przeznaczanych w gminie na pomoc społeczną w latach 2022-2024 systematycznie rosła. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2022-2024 ulegała wahaniom. Analogicznie wahał się udział beneficjentów systemu pomocy społecznej w ogóle ludności gminy. Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnej tabeli informacje na temat powodów przyznania pomocy społecznej w 2024 r.

Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ubóstwo	157	171	298	224	279	471
sieroctwo	1	0	0	1	0	0
bezdomność	31	28	37	36	28	43
potrzeba ochrony macierzyństwa	33	23	33	166	114	162
bezrobocie	236	235	235	457	460	539
niepełnosprawność	165	130	135	245	168	176
długotrwała lub ciężka choroba	230	285	313	299	384	426
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	80	74	84	217	212	272
w tym rodziny niepełne	49	41	51	145	127	175

w tym rodziny wielodzietne	7	9	15	35	53	83
przemoc domowa	0	0	1	0	0	1
alkoholizm	36	32	41	47	36	59
narkomania	3	7	6	3	9	6
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	10	5	13	14	5	17
zdarzenie losowe	8	1	10	9	2	30
sytuacja kryzysowa	2	1	141	6	3	341
klęska żywiołowa lub ekologiczna	2	0	132	6	0	354

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W latach 2022-2024 najczęstszymi przyczynami przyznawania pomocy społecznej w gminie były: długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz ubóstwo. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby i ubóstwa stale rosła, zaś z powodu bezrobocia utrzymywała się na zbliżonym poziomie na przestrzeni rozpatrywanego okresu. Istotnymi przyczynami udzielania pomocy były wahające się pod względem liczby rodzin niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz alkoholizm. W 2024 r. ważnymi powodami przyznawania pomocy społecznej były związane ze skutkami powodzi – sytuacja kryzysowa oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna. Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2022-2024

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
świadczenia pieniężne	467	430	451	461	425	441	723	672	697
świadczenia niepieniężne	569	540	525	442	427	417	760	714	701
praca socjalna	X	X	X	502	507	640	852	1 055	1 180
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	–	–	–	–	–	–
schronienie	15	17	19	15	17	19	15	17	22
usługi opiekuńcze	103	93	113	102	93	112	117	107	133
specjalistyczne usługi opiekuńcze	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W latach 2022-2024 najważniejszą formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy była praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, które skorzystały z tej formy wsparcia, systematycznie rosła w trakcie rozpatrywanego okresu. Ważną formę wsparcia udzielonego mieszkańcom stanowiły świadczenia niepieniężne, głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. Liczba osób w rodzinach, którym przyznano ten rodzaj wsparcia, z roku na rok malała.

Znaczącą formę wsparcia beneficjentów stanowiła pomoc finansowa, świadczona głównie w postaci zasiłków. W przypadku pomocy finansowej liczba osób w rodzinach, którym w latach 2022-2024 przyznano świadczenia, ulegała wahanom. W nieco mniejszym zakresie mieszkańcom przyznawano wsparcie w postaci usług opiekuńczych. W ramach swojej działalności OPS świadczył także pomoc w formie udzielania schronienia.

Osoby niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, dla których pomoc w postaci usług opiekuńczych okazywała się niewystarczająca dla zaspokojenia ich podstawowych potrzeb życiowych, z uwagi na konieczność zapewnienia im całodobowej opieki (z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności), były kierowane przez OPS do domów pomocy społecznej. Dane dotyczące liczby skierowań do DPS-ów, liczby osób w nich przebywających oraz kosztów ponoszonych przez gminę z tytułu ich pobytu w DPS-ie przedstawiają kolejne tabele.

Tabela 13. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób z gminy skierowanych do DPS-u	3	5	9
liczba osób z gminy przebywających w DPS-ie	39	38	39

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Tabela 14. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024

2022	2023	2024
1 226 636	1 570 255	1 857 861

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W 2022 r. zawarto i realizowano 6 takich kontraktów, w 2023 r. – 4 i w 2024 r. ponownie 4 kontrakty.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2022 r. 173 dzieci i 4 osoby

dorośle, a w 2023 r. 139 dzieci i 5 osób dorosłych, zaś w ramach kontynuacji tego programu na lata 2024-2028 skorzystało w 2024 r. 129 dzieci i 6 osób dorosłych.

W ramach **Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa**, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD) – Ośrodek we współpracy z Caritas Diecezji Świdnickiej oraz Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Zarząd Miasta i Gminy Strzegom realizuje pomoc w zakresie dystrybucji bezpłatnych produktów żywnościowych. W 2024 r. do programu dedykowanego osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej i materialnej zakwalifikowano 104 mieszkańców. Ponadto w okresie świąt wydano 480 paczek żywnościowych dla 277 rodzin oraz 95 słodkich paczek dla najmłodszych mieszkańców gminy.

Ośrodek w Strzegomiu przyznawał także stypendia i zasiłki szkolne. W 2024 r. przyznano 45 uczniom z terenu gminy pomoc materialną o charakterze socjalnym na kwotę 38 062,15 zł.

W analizowanym okresie OPS w Strzegomiu podejmował także wiele działań na rzecz społeczności lokalnej, szczególnie osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin oraz dzieci, m.in.:

- Korpus Wsparcia Seniorów”, który ma na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych poprzez zwiększenie dostępu do tzw. opieki na odległość. Zakupiono 103 sztuki urządzeń do świadczenia usługi polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad osobami w wieku 65+ przez centrum monitoringu – tzw. opasek bezpieczeństwa, wydatkowano na ten cel 27 705,01 zł. W 2024 r. seniorzy wykonali 175 połączeń z centrum obsługi, 43 połączenia SOS – reakcja na zgłoszenie alarmowe wysłane za pomocą przycisku „SOS” oraz wykrycie upadku, 213 połączeń do telecentrum oraz z telecentrum, a także 12 wezwań służb ratunkowych – karetki;
- Projekt Dzienny Dom Pobytu „Senior-Wigor” – działająca pod patronatem OPS-u placówka dysponuje 30 miejscami. Zapewnia pomoc w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych m.in. osobom starszym, samotnym lub osamotnionym w rodzinie. Zajęcia prowadzone są przez specjalistów w określonych dziedzinach, a seniorzy pozostają pod opieką doświadczonej kadry. DDP realizuje działania zdrowotne, edukacyjne, kulturalno-oświatowe, rekreacyjne, integracyjne oraz socjalne, a także wzmacniające kontakty międzyludzkie. W placówce osoby starsze mają zapewnione usługi o wysokim standardzie i różnorodności, m.in. uczestniczą w zajęciach rozwijających pasje i zainteresowania, kulturalnych, świetlicowych, wydarzeniach gminnych, wycieczkach oraz wyjazdach integracyjnych, a także projektach prozdrowotnych prowadzonych przez

fizjoterapeutę. W ramach pobytu seniorzy otrzymują również wyżywienie w postaci ciepłego posiłku, kawy, herbaty, napojów i słodkich przekąsek oraz owoców. Prowadzenie placówki Dzienny Dom Pobytu „Senior-Wigor” udało się utrzymać w 2024 r. dzięki pozyskanej na ten cel dotacji;

- Klub Senior+ Jarosłów – działa pod patronatem Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu. Oferuje osobom starszym i samotnym udział w życiu społecznym poprzez rozwijanie aktywnych form spędzania czasu, różnorodne warsztaty, spotkania, imprezy kulturalne, rekreacyjne i sportowe, a także działania z zakresu profilaktyki zdrowotnej. W zajęciach, których celem jest m.in. zapobieganie wykluczeniu ze środowiska, aktywizacja społeczna i rozwój sieci kontaktów społecznych, uczestniczy 30 seniorów;
- Wypoczynek letni dla dzieci – we współpracy z Kuratorium Oświaty we Wrocławiu skierowano na kolonie w Jarosławcu 5 dzieci z terenu gminy w wieku 7-16 lat. Ośrodek dofinansował podstawowe wyposażenie dzieci na wyjazd oraz pokrył koszty dowozu.

W związku z wystąpieniem we wrześniu 2024 r. na terenie gminy Strzegom zdarzenia o charakterze klęski żywiołowej, pracownicy pomocy społecznej udzielali wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym jej skutkami w następującej formie:

- zasiłek powodziowy – jednorazowe świadczenie w wysokości 2 000 zł dla osób poszkodowanych przez powódź, mające na celu zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych. Zasiłek przysługiwał niezależnie od wysokości dochodów. Przyznano 377 świadczeń na kwotę 727 920 zł;
- zasiłek 1 000 zł – na pokrycie kosztów zużycia energii lub zakupu paliwa do agregatów w związku z koniecznością osuszenia mieszkania lub domu. Przyznano 127 świadczeń, wydatkowano na ten cel 127 000 zł;
- zasiłki na pomoc doraźną w wysokości 8 000 zł – jednorazowe świadczenie udzielane „z urzędu” lub na wniosek złożony nie później niż w terminie 30 dni od dnia wystąpienia zdarzenia o charakterze klęski żywiołowej. Podstawą do przyznania zasiłku celowego był przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy oraz ustalenie poniesionych strat przez ośrodek pomocy społecznej. Z tej formy pomocy skorzystały 132 osoby, wydatkowano na ten cel 1 056 000 zł;
- pomoc na remont lub odbudowę budynku mieszkalnego – wysokość pomocy finansowej zależała od oszacowanego procentu zniszczeń, który musiał wynosić co najmniej 5%, a kwota zasiłku nie mogła przekroczyć 200 000 zł. Przyznano 56 świadczeń w kwocie 2 979 000 zł;
- pomoc na odbudowę budynku gospodarczego w wysokości do 100 000 zł – przyznano 2 świadczenia, wydatkowano na ten cel 44 000 zł;

- zasiłek losowy na cele edukacyjne w wysokości 1 000 zł – przeznaczony na cele edukacyjne, pomoc w formie wyjazdów terapeutyczno-edukacyjnych oraz pomoc dzieciom i uczniom w formie zajęć opiekuńczych. Zasiłek przyznano 45 uczniom na łączną kwotę 45 000 zł.

Ośrodek udzielał również pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. W 2024 r. zrealizowano następujące formy pomocy:

- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł na osobę – otrzymały 3 osoby, wydatkowano 900 zł;
- zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy – zakwalifikowano 36 wniosków, wydatkowano na ten cel kwotę 118 640 zł,
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami – przyznano 310 świadczeń, wydatkowano 35 837 zł,
- świadczenia opiekuńcze – przyznano 48 świadczeń, wydatkowano 43 626 zł,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – przyznano 2 świadczenia, wydatkowano 2 000 zł,
- świadczenie rodzicielskie – przyznano 29 świadczeń, wydatkowano 27 452 zł.

Pracownicy Ośrodka realizowali również inne zadania pozaustawowe. Na podstawie ustawy z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego wypłacono 1 571 świadczeń na kwotę 655 269,94 zł.

W 2024 r. OPS refundował gospodarstwom domowym, które wykorzystują do ogrzewania paliwa gazowe i spełniają określone w ustawie kryterium dochodowe, poniesione koszty podatku VAT. Z tej formy pomocy skorzystało 83 odbiorców gazu, a kwota wypłaconych refundacji wyniosła w sumie 16 191,65 zł.

2.3.1.2. DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ, POMOC RODZINOM ZAGROŻONYM KRYZYSEM, ASYSTENTURA RODZINY

W latach 2022-2024 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, systematycznie rosła. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Piecza zastępcza w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	80	89	104
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	846 984,22	117 672,00	167 1587,59

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W latach 2022-2024 pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej objęte były odpowiednio: 704, 774 i 693 rodziny. Dane w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 16. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba rodzin objętych pomocą ośrodka	704	774	693
..... w tym nowych w danym roku rodzin objętych pomocą ośrodka	–	–	–
..... liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka	193	66	88

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W 2024 r. pracownicy OPS-u na bieżąco monitorowali sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Edukowano rodziny w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, prowadzono pracę socjalną, udzielano wskazówek, informacji i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych, uzyskania poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Zadaniem asystenta rodziny jest całościowe wspieranie rodziny wychowującej dzieci, zagrożonej wykluczeniem społecznym, poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawności, podniesienie samooceny, wzbudzenie wiary we własne siły, a także poprzez pomoc w wykonywaniu najprostszych czynności. Bardzo ważnym jest indywidualne podejście do rodziny i jej problemów, co będzie służyło rozwojowi kompetencji wszystkich jej członków. Rodzina bowiem jest podstawowym środowiskiem, które powinno gwarantować dzieciom bezpieczeństwo emocjonalne, dawać im poczucie więzi i doświadczenia niezbędne dla ich prawidłowego rozwoju. Zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, powodujące groźne dysfunkcje, takie jak uzależnienia, przemoc, zaniedbanie, bezradność, mogą prowadzić do konieczności objęcia dzieci opieką zastępczą. Jednym z narzędzi pracy z rodziną w takiej sytuacji jest wprowadzenie do niej asystenta.

Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do rodzin, których dzieci przebywają w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej; rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej; rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Praca asystenta nie może być łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego na terenie tej samej gminy. Nie może on też prowadzić postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę.

W 2024 r. z usług asystenta korzystało w gminie 30 rodzin, w których wychowywało się 63 dzieci. Poniższa tabela zawiera dane dotyczące pracy asystentów rodziny w gminie.

Tabela 17. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba asystentów rodziny	2	2	2
liczba rodzin objętych wsparciem	26	28	30
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	50	51	63
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	18	18	23
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	138 070,98	133 602,81	168 559,38

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

2.3.1.3. ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”, ŚWIADCZENIA RODZINNE I ALIMENTACYJNE

W związku z wejściem w życie dnia 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W rozpatrywanym okresie w gminie przyznano 3 takie świadczenia w 2022 r., ponownie 3 świadczenia w 2023 r. i 1 świadczenie w 2024 r.

W ramach pomocy społecznej OPS przyznawał w latach 2022-2024 mieszkańcom gminy **świadczenia rodzinne**. Dane w tym zakresie prezentują poniższe tabele.

Tabela 18. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	1 556 061,32	1 315 356,89	817 0495,90

liczba rodzin, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	1 016	784	655
--	-------	-----	-----

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Tabela 19. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2022	2023	2024
zasiłek rodzinny	9 026	7 534	6 057
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	26	17	20
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	126	86	80
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowania dziecka	722	708	572
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	833	736	624
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	922	842	675
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	24	6	2
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 458	1 316	1 126
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	90	62	56
zasiłek pielęgnacyjny	6 416	6 469	6 444
świadczenie pielęgnacyjne	1 681	1 808	1 794
specjalny zasiłek opiekuńczy	79	22	11
zasiłek dla opiekuna	12	12	12
świadczenie rodzicielskie	495	447	338
razem	21 910	20 065	17 811

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

W latach 2022-2024 ogólna liczba świadczeń rodzinnych przyznanych mieszkańcom gminy oraz ich wartość zmniejszały się z roku na rok. Malą również liczba rodzin, którym przyznano świadczenia. Najczęstszą formą wsparcia był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, jak również zasiłki pielęgnacyjne i świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez OPS były świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 20. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	198	183	169
liczba przyznanych świadczeń	2 044	1 891	1 770

wartość wydatków na świadczenia (zł)	835 203,72	790 896,46	761 635,332
--------------------------------------	------------	------------	-------------

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

Wartość wydatków na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które w latach 2022-2024 OPS w Strzegomiu wypłacał mieszkańcom gminy, zmniejszała się z roku na rok, podobnie malała liczba przyznanych świadczeń.

2.3.1.4. KARTA DUŻEJ RODZINY

W 2024 r. wydano w gminie 1 203 **Karty Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba wydanych kart	431	514	258
liczba osób/rodzin korzystających ze wsparcia w ramach KDR	880	1 099	1 184
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem w ramach KDR	1 064	1 187	1 290

Dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

2.3.1.5. GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące liczby członków GKRPA, opłat z zezwoleń na sprzedaż alkoholu, a także środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024.

Tabela 22. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	11	11	11

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Strzegom.

Tabela 23. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024

rodzaj	wartość w zł		
	2022	2023	2024
opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu	1 007 506,41	962 506,30	949 090,25

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Strzegom.

Tabela 24. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2022	2023	2024
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	573 673,07	769 573,34	589 039,90
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	207 192,48	228 526,45	162 613,71
na przeciwdziałanie przemocy domowej	8 700,00	11 960,00	9 900,00
razem	789 565,55	1 010 590,79	761 553,61

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Strzegom.

W latach 2022-2024 środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy ulegały wahaniom. W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu oraz występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 25. Działalność GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	57	108	104
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	27	26	16

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Strzegom.

W latach 2022-2024 liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu, wahała się i wyniosła odpowiednio: 57, 108 i 104 osoby. W analizowanym okresie Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu o podjęcie obowiązkowego leczenia odwykowego wobec 27 osób w 2022 r, wobec 26 osób w 2023 r. i wobec 16 osób w 2024 r.

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, jak również Programu Wspierania

Rodziny w placówkach oświatowych realizowane były przedsięwzięcia profilaktyczne i dydaktyczne w formie ogólnopolskich kampanii i programów, pogadanek tematycznych i spotkań ze specjalistami, konkursów oraz projektów promujących zdrowy styl życia, a także pozalekcyjnych zajęć sportowych, kulturalnych, wycieczek, akcji społecznych i integracyjnych. Wykorzystano materiały edukacyjno-informacyjne.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w analizowanym okresie, to GKRPA kontaktowała się z 82 osobami dotkniętymi tym problemem w 2022 r., z 75 osobami w 2023 r. i 63 osobami w 2024 r., nie składała natomiast zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy domowej. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 26. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób doznających przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	82	75	63
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o przestępstwie	0	0	0

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Strzegom.

2.3.1.6. POMOC RODZINOM DOTKNIĘTYM PROBLEMAMI UZALEŻNIEŃ I PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – na obszarze gminy.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, Żandarmerii Wojskowej, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających

na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

W ujawnionych przypadkach stosowania przemocy domowej lub uzasadnionego podejrzenia, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy, wdrażana i prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”. To procedura interwencji wobec przemocy domowej, która składa się z odpowiedniej dokumentacji i sposobu postępowania w przypadku stwierdzenia bądź podejrzenia występowania przemocy. Czynności te podejmowane są przez odpowiednie służby: jednostki organizacyjne pomocy społecznej, gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, policję, oświatę, ochronę zdrowia i inne określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w przypadku uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy domowej lub zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej. Kształt procedury oraz wzory formularzy określają przepisy szczegółowe.

Osobę, która doznała przemocy, zaprasza się na posiedzenie grupy diagnostyczno-pomocowej, gdzie dokonuje się analizy sytuacji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej i we współpracy z tą osobą opracowuje się indywidualny plan pomocy albo rozstrzyga o braku zasadności podejmowania działań.

W 2024 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy 68 procedur „Niebieskie Karty”. W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej, a następnie grup diagnostyczno-pomocowych i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieskie Karty” zamknięto w 71 rodzinach. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 27. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	12	17	17
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	6
liczba spotkań grup roboczych	382	179	X
liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych	X	61	261
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	71	65	68
w tym sporządzone przez Policję	63	50	51
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	4	12	10
w tym sporządzonych przez placówki oświatowe	4	3	7
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	79	56	71
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	47	–	–
liczba spraw sądowych	b.d.	b.d.	b.d.

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Strzegom.

Tabela 28. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba stwierdzonych faktów przemocy	141	146	100
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy	71	65	68
liczba osób doświadczonych przemocą domową	141	146	100
w tym kobiety	96	101	47
w tym mężczyźni	28	31	12
w tym nieletni	17	14	41
w tym osoby starsze	37	46	52
w tym osoby z niepełnosprawnościami	6	7	4
liczba osób stosujących przemoc domową	131	121	72
w tym kobiety	13	31	18
w tym mężczyźni	118	90	54
w tym nieletni	0	0	0
liczba osób stosujących przemoc domową będących pod wpływem alkoholu	36	30	32
w tym kobiety	9	4	10
w tym mężczyźni	28	26	22
w tym nieletni	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Strzegom.

Tabela 29. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	2022	2023	2024
liczba osób stosujących przemoc domową oraz osób przejawiających zachowania agresywne z terenu gminy objętych działaniami korekcyjno-edukacyjnymi	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Strzegom.

Z analizy przedstawionych danych wynika, że w analizowanym okresie liczba stwierdzonych faktów stosowania przemocy ulegała wahaniom. W latach 2022-2023 wśród osób, które doznały przemocy, zdecydowanie przeważały kobiety, natomiast w 2024 były to głównie kobiety i osoby nieletnie. Stwierdzono również przypadki stosowania przemocy wobec osób starszych, mężczyzn, nieletnich i osób z niepełnosprawnościami. Stosującymi przemoc najczęściej byli mężczyźni, w wielu przypadkach pozostający pod wpływem alkoholu.

W latach 2022-2024 wobec osób stosujących przemoc domową w gminie Strzegom nie były podejmowane działania korekcyjno-edukacyjne, ponieważ nie odnotowano osób kwalifikujących się do udziału w ww. programie.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej pomoc świadczy Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 36 rodzinom (47 osobom w rodzinach) w 2022 r., 32 rodzinom (36 osobom w rodzinach) w 2023 r. i 41

rodzinom (59 osobom w rodzinach) w 2024 r., narkomania była przyczyną przyznania wsparcia 3 osobom w 2022 r., 7 rodzinom (9 osobom w rodzinach) w 2023 r. oraz 6 osobom w 2024 r., natomiast pomoc z powodu przemocy domowej przyznano 1 rodzinie w 2024 r.

Na terenie gminy Strzegom jednostkami wsparcia dla osób uzależnionych lub dotkniętych przemocą domową są (obok OPS-u, GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego) Punkt Konsultacyjny i Punkt Interwencji Kryzysowej w Strzegomiu oraz grupy wsparcia działające w Domu parafialnym im. Jana Pawła II przy parafii pw. św. App. Piotra i Pawła w Strzegomiu:

- Grupa motywacyjna dla osób z problemem alkoholowym i narkomanii (spotkania we czwartki w godz. 14-16),
- Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy domowej (spotkania we środy w godz. 14-16.30),
- Klub Abstynenta „Arka” (spotkania we wtorki i czwartki w godz. 17-19),
- Grupa AA „Krokus” (spotkania w poniedziałki – godz. 18, środy – godz. 17, spotkania otwarte – pierwsza środa miesiąca – godz. 17),
- Grupa AA „Eureka” (spotkania w niedziele o godz. 18).

Dodatkowym wsparciem w ramach pomocy specjalistycznej dla osób uczestniczących w procedurze „Niebieskiej Karty” jest udzielanie bezpłatnych porad prawnych przy Centrum Aktywności Społecznej „Karmel” w Strzegomiu.

Dzieci i młodzież mają zapewnioną opiekę w prowadzonej przez Koło Przyjaciół Dzieci „Copernicus” (przy Publicznej Szkole Podstawowej Nr 2 w Strzegomiu) środowiskowej świetlicy opiekuńczo-wychowawczej A-cademia w Strzegomiu. W organizowanych przez placówkę zajęciach profilaktycznych, wychowawczych, edukacyjnych i rekreacyjnych uczestniczyło w 2024 r. 30 dzieci w wieku od 6 do 12 lat.

Ponadto mieszkańcy gminy mogą korzystać z placówek zlokalizowanych poza gminą, są to m.in.: Ośrodek leczenia uzależnień w Świdnicy, Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych w Wałbrzychu, Centrum Terapii Uzależnień od Alkoholu w Legnicy i Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze.

2.3.1.7. EDUKACJA, KULTURA, SPORT I REKREACJA, SEKTOR POZARZĄDOWY, KOŚCIOŁY

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat żłobków, placówek wychowania przedszkolnego, placówek systemu oświaty, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy.

Tabela 30. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba placówek	liczba dzieci objętych opieką	liczba opiekunów
żłobek lub klub dziecięcy	2	86	18
w tym prowadzone przez gminę	2	86	18
w tym prowadzone przez inne podmioty	–	–	–

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 31. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli (etatów)
placówki wychowania przedszkolnego	16	748	74
w tym przedszkola	11	610	53
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	5	138	21

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 32. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etatów)
szkoła podstawowa	9	2 313	249
szkoła ponadpodstawowa (prowadzona przez powiat świdnicki)	2	746	78

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 33. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2024 r.

typ placówki	liczba	liczba uczniów
światlica środowiskowa realizująca program opiekuńczo-wychowawczy	1	30

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 34. Placówki kultury w gminie w 2024 r.

typ placówki	liczba
ośrodki kultury	1
biblioteki i filie	1 główna, 6 filii
światlice wiejskie	20

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Tabela 35. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2024 r.

rodzaj podmiotu	liczba
obiekty sportowo-rekreacyjne	20
kluby sportowe (łącznie z uczniowskimi)	12
w tym uczniowskie kluby sportowe	1

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Poniższa tabela przedstawia wykaz podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

lp.	nazwa podmiotu		adres podmiotu
1.	Urząd Miejski w Strzegomiu		ul. Rynek 38, 58-150 Strzegom
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej		ul. Armii Krajowej 23, 58-150 Strzegom
4.	Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy		
5.	Punkt Konsultacyjny i Punkt Interwencji Kryzysowej		Pl. Jana Pawła II 10, 58-150 Strzegom
6.	Grupa motywacyjna dla osób z problemem alkoholowym i narkomanii		Pl. Jana Pawła II 8a, 58-150 Strzegom (Dom Parafialny)
7.	Grupa wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy domowej		
8.	Klub Abstynenta „Arka”		
9.	Grupa AA „Krokus”		
10.	Grupa AA „Zorza”		
11.	Grupa AA „Eureka”		
12.	Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej		ul. Kościuszki 2, 58-150 Strzegom
13.	Dzienny Dom Pobytu „Senior-Wigor” w Strzegomiu		ul. Armii Krajowej 23, 58-150 Strzegom
14.	Klub Senior+ w Jaroszowie		Jarosów 101A, 58-120 Jarosów
15.	Zespół Żłobków w Strzegomiu	Żłobek nr 1	ul. Kościuszki 51, 58-150 Strzegom
		Żłobek nr 2	ul. Jeleniogórska 19, 58-150 Strzegom
16.	Publiczne Przedszkole nr 1 z oddziałem integracyjnym w Strzegomiu		ul. Kościuszki 51, 58-150 Strzegom
17.	Publiczne Przedszkole nr 2 im. Misia Uszatka w Strzegomiu		ul. Mickiewicza 2a, 58-150 Strzegom
18.	Publiczne Przedszkole nr 3 Zielony Zakątek w Strzegomiu		ul. Parkowa 8, 58-150 Strzegom
19.	Publiczne Przedszkole nr 4 w Strzegomiu		ul. Jeleniogórska 19, 58-150 Strzegom
20.	Przedszkole św. Jadwigi w Morawie		Morawa 1, 58-120 Jarosów
21.	Prywatne Przedszkole „Tęcza”		Międzyrzecze 27D, 58-150 Strzegom
22.	Prywatne Przedszkole „Arka Malucha”		Pl. Jana Pawła II 10, 58-150 Strzegom
23.	Punkt Przedszkolny „Słoneczna Kraina”		Żółkiewka 54, 58-150 Strzegom
24.	Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Chatka Puchatka” w Rogoźnicy (prowadzony przez Stowarzyszenie „Mała Szkoła”)		ul. Parkowa 1, 58-150 Rogoźnica
25.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Jaroszowie		Jarosów 98, 58-120 Jarosów
26.	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Stanowicach		ul. Świebodska 6-9, 58-150 Stanowice
27.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu		ul. Mickiewicza 1, 58-150 Strzegom
28.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. Henryka Sienkiewicza z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu		ul. Brzegowa 1, 58-150 Strzegom

29.	Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 im. Kornela Makuszyńskiego z oddziałami przedszkolnymi w Strzegomiu	al. Wojska Polskiego 3-5, 58-150 Strzegom
30.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Goczałkowie	ul. Szkolna 1, 58-150 Goczałków
31.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II z oddziałami przedszkolnymi w Kostrzy	ul. Żeromskiego 22, 58-150 Kostrza
32.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza z oddziałami przedszkolnymi w Olszanach	Olszany 138, 58-150 Strzegom
33.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Rogoźnicy (prowadzona przez Stowarzyszenie „Mała Szkoła”)	ul. Parkowa 1, 58-150 Rogoźnica
34.	Zespół Szkół Specjalnych w Strzegomiu	al. Wojska Polskiego 16, 58-150 Strzegom
35.	Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Strzegomiu (placówka prowadzona przez powiat świdnicki)	ul. Kościuszki 31, 58-150 Strzegom
36.	Zespół Szkół w Strzegomiu (placówka prowadzona przez powiat świdnicki)	ul. Krótka 6, 58-150 Strzegom
37.	Warsztat Terapii Zajęciowej w Strzegomiu	al. Wojska Polskiego 16, 58-150 Strzegom
38.	Świetlica środowiskowa „A-cademia”	al. Wojska Polskiego, 58-150 Strzegom
39.	Strzegomskie Centrum Kultury	ul. Paderewskiego 36, 58-150 Strzegom
	Strzegomskie Centrum Kultury II	ul. Paderewskiego 1B, 58-150 Strzegom
	Centrum Aktywności Społecznej „Karmel”	Punkt Nieodpłatnej Pomocy Prawnej ul. Kościuszki 2, 58-150 Strzegom
40.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Strzegom im. Elizy Orzeszkowej	Klub Senior w Bibliotece ul. Świdnicka 21-23, 58-150 Strzegom
	Filia nr 1 w Strzegomiu	ul. Mickiewicza 1, 58-150 Strzegom
	Filia w Goczałkowie	Goczałków, ul. Szkolna 1, 58-150 Strzegom
	Filia w Jarosławie	Jarosław 98, 58-120 Jarosław
	Filia w Kostrzy	Kostrza, ul. Żeromskiego 22, 58-150 Strzegom
	Filia w Stanowicach	Stanowice, ul. Świebodzka 9, 58-150 Strzegom
	Filia w Żółkiewce	Żółkiewka 54, 58-150 Strzegom
41.	Strzegomskie Centrum Medyczno-Diagnostyczne	ul. Witosa 7, 58-150 Strzegom
42.	NZOZ Zdrowie Sp. z o.o.	ul. Kościelna 4, 58-150 Strzegom
43.	Zuza Centrum Medyczne	ul. Legnicka 20, 58-150 Strzegom
44.	Podstacja Powiatowego Pogotowia Ratunkowego	ul. Armii Krajowej 23, 58-150 Strzegom
45.	Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o.o.	ul. Mickiewicza 2, 58-150 Strzegom
46.	Amatorski Klub Sportowy	ul. Rynek 38, 58-150 Strzegom
47.	Ludowy Klub Sportowy Stragona	Morawa 36, 58-150 Strzegom
48.	Polski Związek Wędkarski Koło Strzegom	ul. Dąbrowskiego 27, 58-150 Strzegom
49.	Klub Sportowy „Start” Strzegom	ul. Rynek 32/36D4, 58-150 Strzegom
50.	Unia Jarosław	Jarosław, 58-120 Jarosław
51.	KS Stanowice	Stanowice, ul. Strzegomska 1, 58-150 Strzegom
52.	Klub Taekwondo	al. Wojska Polskiego 3-5, 58-150 Strzegom
53.	Sokół Kostrza	ul. Żeromskiego 21, 58-150 Kostrza
54.	Klub Sportowy Huragan Olszany	Olszany, 58-150 Strzegom
55.	Stowarzyszenie „Strzegomska Dwunastka”	ul. Mickiewicza 2, 58-150 Strzegom

56.	Klub Sportowy Granit Boxing Strzegom	ul. Kościuszki 14C, 58-150 Strzegom
57.	Uczniowski Klub Sportowy „Aktywna Kostrza”	ul. Żeromskiego 22, 58-150 Kostrza
58.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Dolnośląski Oddział Regionalny Koło Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Strzegomiu	al. Wojska Polskiego 31, 58-150 Strzegom
59.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Dolnośląski Oddział Regionalny – Koło Przyjaciół Dzieci „Copernicus” przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 w Strzegomiu	ul. Mickiewicza 1, 58-150 Strzegom
60.	Stowarzyszenie Wspierania Kultury w Gminie Strzegom „Akcja”	ul. Paderewskiego 36, 58-150 Strzegom
61.	Stowarzyszenie Pedagogów i Psychologów Gminy Strzegom	ul. Brzegowa 1, 58-150 Strzegom
62.	Stowarzyszenie Przyjaciół Publicznej Szkoły Podstawowej nr 4 im. Kornela Makuszyńskiego w Strzegomiu „Przyjaciele Czwórki”	al. Wojska Polskiego 3-5, 58-150 Strzegom
63.	Stowarzyszenie „Razem dla Jaroszoła”	Jaroszoł 7/2, 58-120 Jaroszoł
64.	Stowarzyszenie „Mała szkoła” w Rogoźnicy	Rogoźnica, ul. Parkowa 1, 58-150 Strzegom
65.	Zarząd Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów	ul. Kościuszki 2, 58-150 Strzegom
66.	Rzymskokatolicka Parafia pw. św. App. Piotra i Pawła w Strzegomiu	Stołówka charytatywna Pl. Jana Pawła II 8, 58-150 Strzegom

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu i opracowanie własne.

Podmioty, które wspierają rodziny i dzieci na terenie gminy Strzegom, to także 10 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (OSP Goczałków, OSP Rogoźnica, OSP Stanowice, OSP Strzegom, OSP Jaroszoł, OSP Granica, OSP Kostrza, OSP Olszany, OSP Tomkowice, OSP Żelazów), 21 świetlic wiejskich oraz 10 Kół Gospodyń Wiejskich w miejscowościach Bartoszewek, Graniczna, Grochotów, Jaroszoł, Modlęcín, Olszany, Skarżyce, Stanowice, Wieśnica i Żółkiewka.

Zgodnie z art. 36 ust. 2 pkt n ustawy o pomocy społecznej, formą świadczenia niepieniężnego jest mieszkanie chronione, które jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu – jako zadanie obowiązkowe gminy. W 2024 r. na terenie gminy Strzegom funkcjonowało jedno mieszkanie chronione o charakterze treningowym przeznaczone dla 2 osób.

W 2024 r. w gminie Strzegom funkcjonowało 7 parafii Kościoła rzymskokatolickiego oraz 1 Kościół protestancki o charakterze ewangelikalnym nurtu zielonoświątkowego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 37. Parafie rzymskokatolickie i inne związki wyznaniowe na terenie gminy w 2024 r.

dekanat	nazwa parafii	adres
Strzegom	Parafia pw. Najświętszego Zbawiciela Świata i Matki Bożej Szkaplerznej	ul. Kościuszki 4, 58-150 Strzegom

	Parafia pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła	ul. Jana Pawła II, 58-150 Strzegom
	Parafia Chrystusa Króla w Goczałkowie	ul. Strzegomska 17a, 58-152 Goczałków
	Parafia św. Jana Chrzciciela w Jaroszowie	Jaroszów 49, 58-120 Strzegom
	Parafia Trójcy Świętej w Olszanach	Olszany 44, 58-141 Olszany
	Parafia NMP Różańcowej w Rogoźnicy	ul. Świdnicka 4, 58-152 Rogoźnica
	Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stanowicach	ul. Świebodzka 33A, 58-141 Stanowice
	Kościół Zielonoświątkowy w Strzegomiu	ul. Niepodległości 21a, 58-150 Strzegom

Dane Urzędu Miejskiego w Strzegomiu.

Wszystkie parafie rzymskokatolickie z gminy Strzegom należą do dekanatu Strzegom wchodzącego w skład diecezji świdnickiej. Warto dodać, że przy parafii pw. św. App Piotra i Pawła funkcjonuje (od poniedziałku do soboty) stołówka charytatywna, która wydaje dziennie około 250 posiłków.

Diecezjalny Wydział Duszpasterstwa Rodzin Świdnickiej Kurii Biskupiej (pl. św. Jana Pawła II 1, 58-100 Świdnica) zajmuje się wspieraniem rodzin, małżeństw i osób samotnych oraz rodzin w kryzysie.

Na poziomie diecezji działalność i współpracę parafialnych oraz rejonowych doradców życia rodzinnego koordynuje **Wydział Duszpasterstwa Rodzin Świdnickiej Kurii Biskupiej. Diecezjalnego Doradcę Życia Rodzinnego** powołuje Biskup Diecezjalny na wniosek Diecezjalnego Duszpasterza Rodzin. Funkcję diecezjalnego duszpasterza rodzin pełni ks. mgr Mirosław Rakoczy (e-mail: duszpasterstworodzin@diecezja.swidnica.pl), a diecezjalnej doradczynie życia rodzinnego Małgorzata Kowalska (rodzina.swidnica@wp.pl, tel. 512 268 262). Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia, posiadają też wiedzę, gdzie można uzyskać profesjonalną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających.

Kompleksową pomocą rodzinie, małżeństwom i narzeczonym oraz osobom przeżywającym trudności, małżeństwom w kryzysie i rodzinom z trudnościami wychowawczymi służy funkcjonująca przy Wydziale Duszpasterstwa Rodzin Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy (ul. Budowlana 6B, 58-100 Świdnica). Specjaliści służący pomocą to wykwalifikowana kadra, w skład której wchodzi: psycholog, pedagog, ologofrenopedagog, logopeda, prawnik, doradca życia rodzinnego oraz duszpasterz. Poradnia oferuje możliwość skorzystania z pomocy w formie terapii indywidualnej, grupowej, porad pedagogicznych, konsultacji psychologicznych, pomocy prawnej w zakresie prawa rodziny, logopedycznej na różnych etapach rozwoju dziecka oraz młodzieży, a także dla osób z doświadczeniem wylewu i udaru. Doradca życia rodzinnego służy swą wiedzą

i pomocą w nauce naturalnych metod planowania rodziny, wspiera rodziny przy podjęciu decyzji o adopcji, towarzyszy samotnym kobietom w ciąży w sytuacjach trudnych. Duszpasterz służy pomocą osobom rozeznającym drogę życiową, będącym w kryzysach małżeńskich, rodzinnych, wychowawczych. Przy poradni funkcjonuje także punkt konsultacyjno-informacyjny Apostolstwa Trzeźwości Diecezji Świdnickiej oraz telefon zaufania. Dyrektorem i duszpasterzem poradni jest ks. mgr lic. Marcin Czchowski (tel. 668 777 028). Gmina Strzegom współfinansuje działalność Diecezjalnej Specjalistycznej Poradni Rodzinnej, dzięki czemu udzielane wsparcie jest bezpłatne.

Pomoc dzieciom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych świadczy również Caritas Diecezji Świdnickiej, m.in. Centrum Charytatywne w Świdnicy, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Starym Wielisławiu, Świetlica socjoterapeutyczna w Świdnicy, Dom Samotnej Matki w Pieszycach, Dom Seniora „Poranek” w Walimiu, Jadłodajnie w Świdnicy, Bielawie, Dzierżoniowie, Nowej Rudzie, Piławie Górnej i Wałbrzychu, Spizarnia Caritas, wypożyczalnia specjalistycznych łóżek rehabilitacyjnych.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA STRUKTUR GMINY

2.3.2.1. PIECZA ZASTĘPCZA, POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA, WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Mieszkańców gminy Strzegom obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. W zakresie pieczy zastępczej funkcję tę pełni **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie**. Do zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizowanych przez PCPR należy m.in.:

- utworzenie zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, który m.in. zajmuje się prowadzeniem naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; kwalifikowaniem osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, prowadzeniem poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, dokonywaniem okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz oceny tych rodzin
- wyznaczenie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej,
- wypłacanie świadczeń dla rodzin zastępczych,
- wydawanie skierowań do placówki opiekuńczo-wychowawczej,
- pomoc dla osób usamodzielnianych, opuszczających po osiągnięciu pełnoletności, rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną,

Poniższa tabela przedstawia dane o działalności **Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy** w odniesieniu do dzieci z terenu gminy Strzegom umieszczonych w pieczy zastępczej.

Tabela 38. Działalność PCPR-u w latach 2022-2024 w odniesieniu do dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej

zakres danych	2022	2023	2024
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	1	2	4
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	20	15	7
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	14	7	8
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	42	40	48
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	41	46	47
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	10	7	4
liczba usamodzielnionych dzieci z gminy	11	14	13
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	2	2	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy.

W ramach zwiększenia dostępności do poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia w 2024 r. Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Świdnicy objęło pomocą 35 osób, w tym 6 rodzin z terenu gminy Strzegom. Udzielono w sumie 167 porad, w tym:

- poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne: żałoba (19 porad), problemy wychowawcze (17 porad), problemy małżeńskie (33 porady), problemy rodzinne (6 porad), problemy emocjonalne (12 porad), przemoc (66 porad), uzależnienia (3 porady),
- porady prawne: spadek (1 porada), rozwód (2 porady), władza rodzicielska (8 porad).

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także **Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy Poradnia w Strzegomiu**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2023/2024 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Strzegomiu objęła wsparciem dzieci i młodzież z terenu gminy w następującej formie:

- wydanie opinii o specyficznych trudnościach w uczeniu się – 44,

- wydanie opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju – 33,
- wydanie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego – 89,
- wydanie opinii o zindywidualizowanej ścieżce kształcenia – 24,
- wydanie orzeczenia o potrzebie indywidualnego nauczania – 15,
- terapia logopedyczna – 70,
- terapia EEG Biofeedback – 24,
- terapia grupowa: Trening Umiejętności Społecznych – 22,
- zajęcia psychologiczne o charakterze terapeutycznym – 8.

Mieszkańcy gminy Strzegom korzystali także ze wsparcia **Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy**, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności). Z informacji nadesłanej przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Świdnicy wynika, że placówka nie dysponuje okresowymi danymi dotyczącymi ogólnej liczby osób niepełnosprawnych z terenu gminy Strzegom oraz powiatu świdnickiego.

2.3.2.2. PRZESTĘPCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE, NADZÓR KURATORSKI

Według danych udostępnionych na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu przez Komisariat Policji w Strzegomiu, na terenie gminy Strzegom w 2022 r. stwierdzono ogółem 586 przestępstw, w 2023 r. – 495 przestępstw, a w 2024 r. – 469 przestępstw. Dane szczegółowe w rozbiciu na poszczególne kategorie przestępstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela 39. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024

zakres danych	liczba przestępstw		
	2022	2023	2024
stwierdzono ogółem przestępstw	586	495	469
w tym popełnionych przez nieletnich	0	2	1
w tym wg poszczególnych kategorii			
przeciwko życiu i zdrowiu	16	15	16
przeciwko wolności	29	26	19
przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	67	61	65
przeciwko mieniu	203	237	217
przeciwko rodzinie i opiece	64	61	58
przeciwko wiarygodności dokumentów	10	6	6
przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	2	6	6
z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	37	40	46

Dane Komisariatu Policji w Strzegomiu.

Policja pełni niezwykle ważną rolę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, przeprowadzając interwencje domowe. Funkcjonariusze Policji, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, mają za zadanie:

- udzielać osobie doznającej przemocy domowej niezbędnej pomocy, w tym udzielać pierwszej pomocy przedmedycznej,
- organizować niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby doznającej przemocy domowej,
- podejmować, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemocy domowej, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby stosującej przemoc domową środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania,
- przeprowadzać, o ile jest to możliwe, z osobą stosującą przemoc domową rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby stosującej przemoc domową albo nad małoletnim lub pełnoletnią osobą nieporadną ze względu na jej wiek lub stan zdrowia, oraz wzywa osobę stosującą przemoc domową do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego,
- przeprowadzać na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa,
- podejmować działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w środowisku domowym, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy domowej, w zależności od potrzeb określonych przez grupę diagnostyczno-pomocową,
- dokonywać niezbędnych ustaleń w zakresie udziału osoby stosującej przemoc domową w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- informować, w formie notatki urzędowej, zespół interdyscyplinarny o działaniach podejmowanych wobec osoby doznającej przemocy domowej oraz osoby stosującej przemoc domową, w tym w szczególności o udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

W wyniku podejmowanych działań wprowadzane są procedury „Niebieskie Karty”.

Jedną z możliwości ograniczenia władzy rodzicielskiej jest poddanie jej wykonywania stałemu **nadzorowi kuratora sądowego**. Sąd, wydając orzeczenie o ograniczeniu władzy rodzicielskiej, stosuje środek, który będzie skuteczny z punktu widzenia podjętej interwencji. Środek ten umożliwia kontrolę postępowania zarówno rodziców, jak i małoletniego.

Nadzór kuratorski to forma wsparcia i monitorowania, wykonywana przez kuratora sądowego, mająca na celu pomoc w rozwiązywaniu problemów. Kurator kontroluje zachowanie i wypełnianie obowiązków, monitoruje sytuację i udziela wsparcia. Nadzór nad nieletnimi ma na celu pomoc w powrocie na właściwą drogę, resocjalizację, wsparcie w rozwoju postaw społecznych. Nadzór nad rodzicami (w sprawach opiekuńczych) polega na monitorowaniu sytuacji dziecka, ma na celu pomoc w prawidłowym sprawowaniu pieczy oraz informowanie sądu o ewentualnych nieprawidłowościach.

Szczegółowe dane pozyskane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Świdnicy dotyczące nadzorów kuratorskich prowadzonych w latach 2022-2024 wobec mieszkańców gminy Strzegom w sprawach, w których ograniczona została władza rodzicielska, oraz w sprawach nieletnich prezentuje tabela poniżej.

Tabela 40. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2022-2024

2022		2023		2024	
ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób	ogólna liczba spraw	ogólna liczba osób
6	19	17	59	16	48
w tym spraw					
w których została ograniczona władza rodzicielska					
liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób	liczba spraw	liczba osób
6	8	17	26	16	21
spraw nieletnich					
którzy dokonali czynu karalnego					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
1		2		3	
prezentują przejawy demoralizacji					
liczba spraw		liczba spraw		liczba spraw	
3		4		7	

Dane Sądu Rejonowego w Świdnicy.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza struktur gminy świadczących wsparcie mieszkańcom z terenu gminy Strzegom.

Tabela 41. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Strzegom usytuowane poza strukturami gminy w 2024 r.

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy	ul. Wałbrzyska 15, 58-100 Świdnica

2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności	
3.	Ośrodek Interwencji Kryzysowej	ul. Żeromskiego 16/8, 58-100 Świdnica
4.	Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy	ul. Pionierów Ziemi Świdnickiej 14, 58-100 Świdnica
5.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Strzegomiu	al. Wojska Polskiego 16A, 58-150 Strzegom
6.	Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy	ul. Skłodowskiej-Curie, 58-100 Świdnica
7.	Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy Filia w Strzegomiu	ul. Bohaterów Getta 26, 58-150 Strzegom
8.	Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy	ul. Jagiellońska 23, 58-100 Świdnica
9.	Komisariat Policji w Strzegomiu	ul. Czerwonego Krzyża 1, 58-150 Strzegom
10.	Sąd Rejonowy w Świdnicy III Wydział Rodzinny i Nieletnich	ul. Okulickiego 2-4, 58-100 Świdnica
11.	I Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodzinnych i Nieletnich	
12.	II Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych	
13.	III Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych	
14.	Prokuratura Rejonowa w Świdnicy	ul. Zamkowa 2, 58-100 Świdnica
15.	Kuratorium Oświaty we Wrocławiu	Pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław
16.	Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej	ul. Trzebnicka 42, 50-231 Wrocław
17.	Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy	ul. Budowlana 6, 58-100 Świdnica
18.	Caritas Diecezji Świdnickiej	ul. Westerplatte 4-6, 58-100 Świdnica

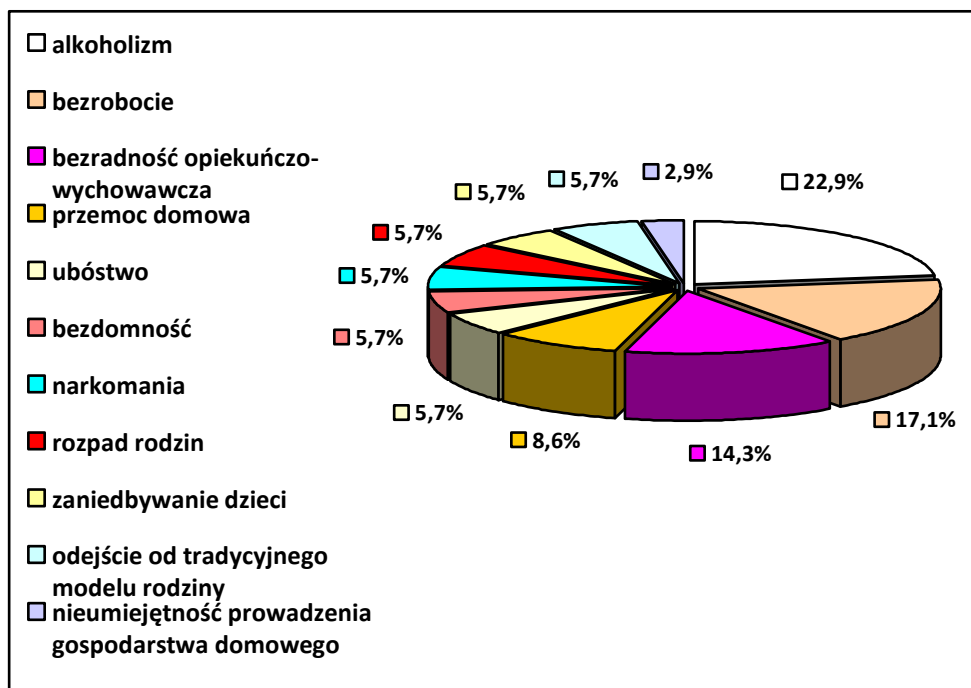
Opracowanie własne na podstawie danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Strzegomiu.

2.4. BADANIA ANKIETOWE

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Pytanie miało charakter półotwarty z możliwością dokonania wielokrotnego wyboru. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (22,9%), bezrobocie (17,1%), bezradność opiekuńczo-wychowawczą (14,3%) oraz przemoc domową (8,6%). W dalszej kolejności wymieniali ubóstwo, bezdomność, narkomanię, rozpad rodzin oraz zaniedbywanie dzieci i odejście od tradycyjnego modelu rodziny (po 5,7%), a także nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego (2,9%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

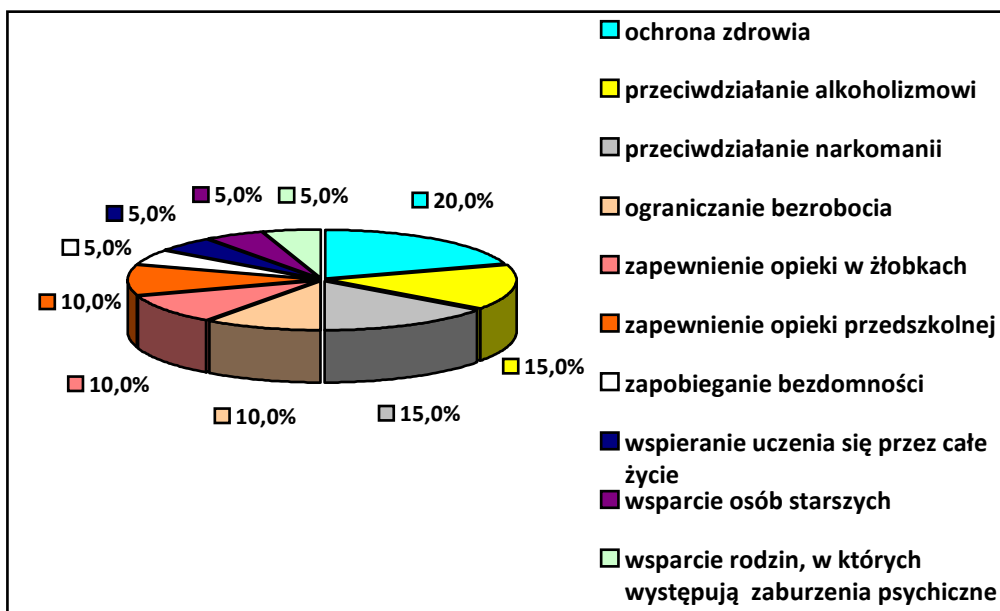
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich działania podejmowane i skierowane do rodzin bądź oferowane im wsparcie są najbardziej niezadowolające. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

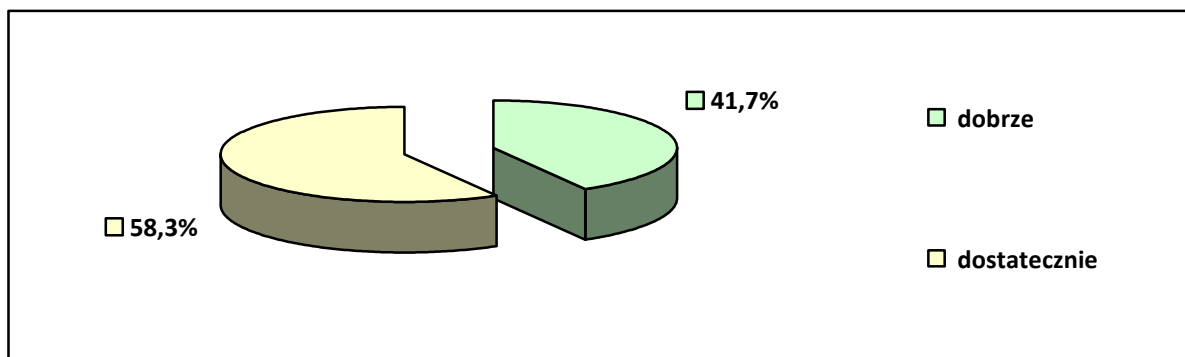
W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowolająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: ochrona zdrowia (20%)

przeciwdziałanie alkoholizmowi i przeciwdziałanie narkomanii (po 15%) oraz ograniczanie bezrobocia, zapewnienie opieki w żłobkach i opieki przedszkolnej (po 10%), a także zapobieganie bezdomności, wspieranie uczenia się przez całe życie, wsparcie osób starszych i wsparcie rodzin, w których występują zaburzenia psychiczne (po 5%).

Badanie ankietowe pozwoliło też poznać opinie jego uczestników na temat oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki nad dziećmi do lat 3. Według połowy (50%) badanych oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 zaspokaja potrzeby mieszkańców. Brak żłobka jest problemem dla 25% ankietowanych i taki sam odsetek (25%) respondentów nie potrafił jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie. Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem dwóch trzecich (66,7%) ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednak 16,7% badanych nie podziela tej opinii i taki sam odsetek (16,7%) respondentów miał trudności z odniesieniem się do tej kwestii.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 58,3% badanych jest ona dostateczna, a kolejne 41,7% ankietowanych przyznało, że jest dobra. Nikt z respondentów nie stwierdził, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?

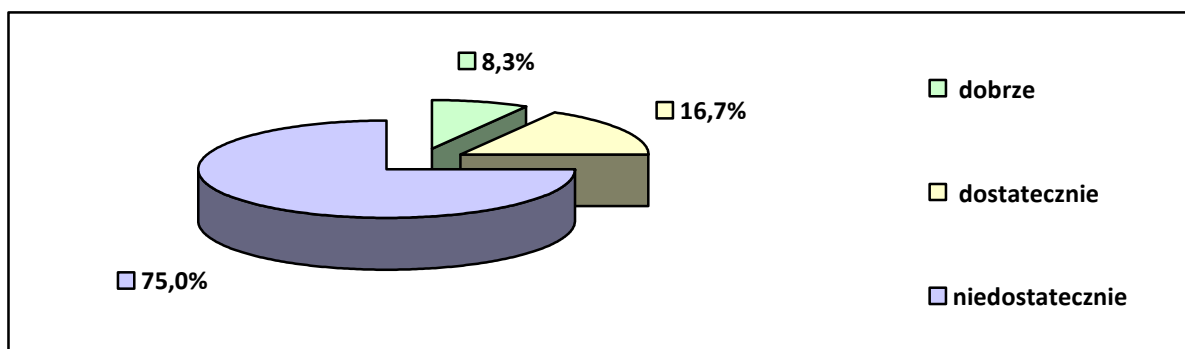
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Uczestnicy badania bardzo pozytywnie ocenili atrakcyjność i jakość oferty kulturalnej w gminie, bowiem połowa (50%) ankietowanych uznała ją za dobrą, a kolejne 25% respondentów przyznało, że jest dostateczna. Jednocześnie jedna czwarta (25%) badanych stwierdziła, że jest ona niedostateczna. Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to została ona oceniona wyłącznie pozytywnie. Jako dobrą uznało ją aż 75% ankietowanych, z kolei 25% respondentów przyznało, że jest dostateczna.

Ofertę w zakresie ochrony zdrowia w gminie oceniono negatywnie. Trzy czwarte (75%) uczestników badania uznało, że jest ona niedostateczna. Jednocześnie 16,7% ankietowanych stwierdziło, że jest ona dostateczna, a kolejne 8,3% respondentów przyznało,

że jest ona dobra. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

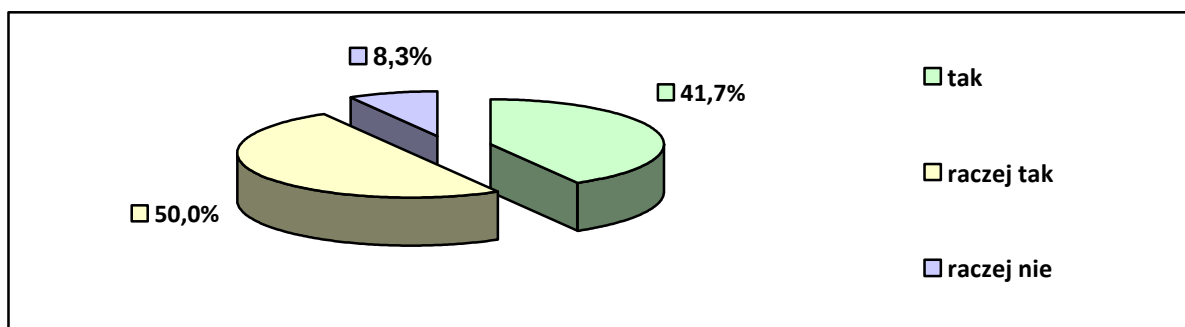
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Zdecydowana większość (91,7%) respondentów stwierdziła, że w miejscu zamieszkania czuje się raczej bezpiecznie lub bezpiecznie. Jednocześnie 8,3% badanych wyraziło odmienną opinię. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy funkcjonowania rodzin. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na konieczność organizowania kolejnych świetlic środowiskowych i socjoterapeutycznych, rozszerzenia oferty w zakresie ochrony zdrowia oraz zapewnienia dostępu do lekarzy specjalistów, a także poprawy funkcjonowania komunikacji publicznej. Za równie ważne uznano tworzenie nowych miejsc pracy na lokalnym rynku, zwiększenie liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach, budowę miejsc parkingowych oraz poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Wśród niezbędnych do realizacji działań wymieniono także utworzenie poradni leczenia odwykowego, zorganizowanie miejsc spotkań dla młodzieży, a także monitorowanie sytuacji rodzin, którym wypłacane są świadczenia socjalne.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analiza sytuacji dziecka w gminie została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących na jej terenie placówkach systemu oświaty. Badanie to pozwoliło zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkołach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy przedłożono 10 ankiet – wypełnionych przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów placówek systemu oświaty funkcjonujących na terenie gminy:

- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 2 im. Mikołaja Kopernika z Oddziałami Przedszkolnymi w Strzegomiu (liczba uczniów: 611, liczba nauczycieli: 50),
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. Henryka Sienkiewicza z Oddziałami Przedszkolnymi w Strzegomiu (liczba uczniów: 290, liczba nauczycieli: 33),
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 im. Kornela Makuszyńskiego z Oddziałami Przedszkolnymi w Strzegomiu (liczba uczniów: 432, liczba nauczycieli: 49),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki z Oddziałami Przedszkolnymi w Goczałkowie (liczba uczniów: 100, liczba nauczycieli: 18),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II z Oddziałami Przedszkolnymi w Kostrzy (liczba uczniów: 111, liczba nauczycieli: 19),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza z Oddziałami Przedszkolnymi w Olszanach (liczba uczniów: 90, liczba nauczycieli: 23),
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Stanowicach (liczba uczniów: 77, liczba nauczycieli: 16),
- Zespół Szkół w Strzegomiu (liczba uczniów: 440, liczba nauczycieli: 34),
- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Stefana Żeromskiego w Strzegomiu (liczba uczniów: 306, liczba nauczycieli: 44),
- Zespół Szkół Specjalnych w Strzegomiu (liczba uczniów: 80, liczba nauczycieli: 41).

Zasoby i oferta szkolna

Z analizy ankiet wynika, iż wszystkie ankietowane szkoły zatrudniają pedagoga i psychologa. Uczniowie dziewięciu placówek korzystają z porad doradcy zawodowego, a osiem z nich zapewnia wsparcie logopedy. Opieką pielęgniarską objęci są uczniowie pięciu szkół. Wszystkie placówki zapewniają dostęp do Internetu. Salami gimnastycznymi dysponuje dziewięć szkół, zaś boiskami sportowymi siedem z nich. W żadnej z ankietowanych szkół nie utworzono klasy integracyjnej. Dożywianie uczniów prowadzi osiem placówek systemu oświaty z terenu gminy. Zajęcia dodatkowe organizuje uczniom dziewięć szkół, a osiem z nich zapewnia opiekę w ramach zajęć świetlicowych. Wszystkie

placówki oświatowe oferują zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Problemy w otoczeniu szkolnym i rodzinnym uczniów

Uczestnicy badania stwierdzali występowanie zjawisk patologicznych i negatywnych zachowań w społeczności uczniowskiej oraz dysfunkcji i patologii w otoczeniu domowym uczniów, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano w dwojaki sposób: wypełniając zamknięte katalogi obejmujące 12 i 6 zmiennych oraz odpowiadając na pytania o charakterze otwartym, określając subiektywnie stopień natężenia występujących problemów w ciągu trzech ostatnich lat. Uzyskane informacje prezentują poniższe tabele.

Tabela 42. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	obecność poszczególnych zjawisk		
	liczba placówek, w których stwierdzono	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	5	24	5
sięganie po alkohol	1	1	9
sięganie po narkotyki	0	0	10
niszczenie mienia szkolnego	4	10	6
kradzieże na terenie szkoły	0	0	10
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	7	31	3
udział w grupach negatywnych	1	1	9
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	9	77	1
autoagresja	7	14	3
ucieczki z domu	0	0	10
przestępczość ujawniona	1	1	9
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	5	44	5

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 43. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024

dysfunkcje i patologie rodziny	liczba ujawnionych przypadków
bezzradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	50
zaniedbanie	24
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	7
przemoc domowa	11
wykorzystywanie seksualne dzieci	–

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

W otoczeniu szkolnym uczniów stwierdzono 77 przypadków agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, 44 przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego, 31 przypadków dyskryminacji w grupie rówieśniczej, 24 przypadki palenia papierosów, 14 przypadków autoagresji, 10 przypadków niszczenia mienia szkolnego oraz po 1 przypadku sięgania po alkohol, udziału w grupach negatywnych i przestępczości ujawnionej. Wśród dysfunkcji i patologii ujawnionych w środowisku rodzinnym uczniów stwierdzono 50 przypadków bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 24 przypadki zaniedbania, 11 przypadków przemocy domowej oraz 7 przypadków uzależnienia.

Przedstawiciele sześciu spośród badanych placówek nie odnotowali wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych wśród uczniów w ostatnich trzech latach, zaś dwóch ankietowanych nie było w stanie określić, czy w analizowanym okresie taki wzrost nastąpił. Jednocześnie dwaj z respondentów taki wzrost w analizowanym okresie dostrzegli. Ich zdaniem dotyczy to w szczególności dyskryminacji oraz agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, a także zjawiska cyberprzemocy.

Jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach uczniów, to w opinii przedstawicieli sześciu placówek w ciągu trzech ostatnich lat nie nastąpił wzrost liczby zjawisk patologicznych i przypadków dysfunkcji, a kolejnych czterech respondentów miało trudności z jednoznaczną odpowiedzią na to pytanie.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – dofinansowanie wycieczek szkolnych, półkolonii i zimowisk oraz wsparcie w otrzymaniu stypendium szkolnego, a także we współpracy z partnerami zewnętrznymi pomocy rzeczowej – kompletowanie wyprawki szkolnej (podręczniki, zeszyty, przybory szkolne, plecaki, odzież). Szkoły organizują akcje i festyny charytatywne oraz zbiórki na rzecz potrzebujących (książki, paczki świąteczne, środki czystości, ubrania, zabawki, koce, pościel), uczestniczą także w ogólnopolskich inicjatywach (Szlachetna Paczka, Świąteczne Anioły, Gwiazdor). Ponadto placówki zapewniają uczniom zajęcia dodatkowe i dydaktyczno-wyrównawcze, opiekę świetlicową oraz wsparcie psychologiczno-pedagogiczne, oferują także indywidualne rozmowy i pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji rodzinnych.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy domowej przebiega we współpracy

z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami, psychologami, terapeutami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych. Uczniowie mogą również korzystać z porad pedagogów i psychologów szkolnych, uczestniczą też w warsztatach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne oraz wzmacniających poczucie własnej wartości, zajęciach pozalekcyjnych, świetlicowych oraz zajęciach wyrównawczych. W ramach profilaktyki prowadzone są spotkania, rozmowy i pogadanki edukacyjne na temat przemocy i uzależnień, realizowane są również programy profilaktyczne. Placówki prowadzą także działania prozdrowotne (badanie wzroku, słuchu, kręgosłupa, Dentobus), organizują wsparcie socjalne oraz opiekę wytnieniową. W ramach wsparcia rodziców prowadzona jest pedagogizacja, udzielane są porady i konsultacje, nauczyciele i pedagodzy pomagają w kompletowaniu i wypełnianiu wniosków stypendialnych, a także kwalifikują i kierują uczniów na zajęcia w świetlicy środowiskowej A-cademia.

Placówki podejmują różne działania profilaktyczne adresowane do uczniów. Są to m.in. ogólnopolskie kampanie i programy („Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, „Wybierz życie – pierwszy krok”, „ARS – porozmawiajmy o miłości”, „Kierunek optymizm”) oraz lokalne projekty „Nowoczesna edukacja w Gminie Strzegom”, a także Szkolne Programy Wychowawczo-Profilaktyczne, w ramach których realizowane są zajęcia na temat przemocy, uzależnień, radzenia sobie z emocjami oraz ryzyka, jakie niesie eksperymentowanie ze środkami psychoaktywnymi. W szkołach odbywają się warsztaty profilaktyczno-wychowawcze, treningi umiejętności społecznych, szkolenia z zasad bezpieczeństwa oraz spotkania ze specjalistami – pedagogami, psychologami, funkcjonariuszami policji, przedstawicielami sanepidu. W ramach działań profilaktycznych organizowane są też konkursy kulinarne, zajęcia rozwijające zainteresowania i pasje uczniów oraz wydarzenia sportowe i rekreacyjne promujące zdrowy styl życia („Śniadanie daje moc”, „Tydzień ruchu”, „Światowy Dzień Zdrowia”, dni bez słodczy, zdrowa dieta). Ponadto pedagodzy i psychologowie szkolni prowadzą indywidualne rozmowy i mediacje rówieśnicze.

Współpraca placówek oświatowych z instytucjami i organizacjami. Do podmiotów, z którymi szkoły najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Ośrodek Pomocy Społecznej w Strzegomiu, Urząd Miejski w Strzegomiu, Starostwo Powiatowe w Świdnicy, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Strzegomiu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Świdnicy, Sąd Rejonowy w Świdnicy Wydział Rodzinny i Nieletnich, kuratorów sądowych, Policję, Straż Pożarną, Ochotnicze Straże Pożarne, Sanepid, Strzegomskie Centrum Kultury, Bibliotekę Miejską, Towarzystwo

Przyjaciół Dzieci, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Klub Senior „Wigor”, Parafie, sołectwa, ośrodki zdrowia, Polską Akcją Humanitarną, Stowarzyszenie „Przyjaciele czwórki”, Stowarzyszenie Pedagogów i Psychologów Gminy Strzegom, Fundację „Dajemy dzieciom siłę”, Fundację „Raduga”, Fundację „Unaweza”, Fundację „Dbam o Mój Zasięg” oraz Fundację Orange.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dzieci i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie kadrą i bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej	• nieinicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej
szanse	zagrożenia
• nienasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • niewzrastająca liczba rodzin niewydolnych wychowawczo • niezwiększająca się liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niewzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • możliwość tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy w rodzinie	•

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa** zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron. Do najważniejszych zaliczyć należy: zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, funkcjonowanie na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) oraz odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej.

Mimo wyłącznie mocnych stron i braku zidentyfikowanych zagrożeń w tym obszarze, pojawiające się negatywne zjawiska zewnętrzne, w przypadku braku odpowiedniej reakcji na nie, mogą mieć wpływ na osiągnięcie zakładanych założeń w procesie wdrażania programu.

ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • podejmowanie przez samorząd gminy działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie	•
szanse	zagrożenia
• wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • zwiększający się poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze	• zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • stale rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** wskazuje wyłącznie mocne strony. Szczególnie ważne w tym obszarze są: zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi, jak również realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów.

Zagrożenia to z kolei: zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi oraz stale rosnąca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki. Wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • popularyzowanie wśród mieszkańców informacji o lokalnych organizacjach pozarządowych • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej • prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry pomocy społecznej • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych • podejmowanie działań mających na celu propagowanie i inicjowanie wolontariatu	•
szanse	zagrożenia
• odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia mieszkańców • wzrost zainteresowania mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • wykorzystywanie przez gminę środków zewnętrznych umożliwiających skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dysponowanie środkami umożliwiającymi dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • wzrost zainteresowania mieszkańców gminy działalnością wolontariacką	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **kapitał społeczny i ludzki** wskazuje na wyłącznie mocne strony, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej oraz prowadzenie działań mających na celu pozyskiwanie dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu

pomocy społecznej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej oraz dysponowanie odpowiednią liczbą dobrze wykwalifikowanej kadry OPS-u.

Jednakże mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie powinny przesłonić wagi dostrzeżonego i zasygnalizowanego zagrożenia, z jakim należy się zmierzyć. Wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej – to w obliczu niekorzystnych tendencji demograficznych niezwykle istotna kwestia rzutująca na kształt programu działań w tym obszarze.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Diagnoza problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, oparta na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT pozwoliła na opracowanie założeń Programu Wspierania Rodziny w Gminie Strzegom na lata 2025-2027. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w Gminie Strzegom na lata 2025-2027 jest następujący:

Doskonalenie i rozwijanie w Gminie Strzegom systemu wsparcia sprzyjającego prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

•

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: ZWIĘKSZENIE EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ RODZINY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin zamieszkujących w gminie ze szczególnym uwzględnieniem rodzin korzystających ze wsparcia z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.	2025-2027	OPS GKRPA ZI placówki przedszkolne placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł	- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych - liczba rodzin korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin - poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Wspieranie rodzin przez asystenta rodziny.	2025-2027	OPS	- liczba asystentów rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie kobiet w ciąży	2025-2027	OPS	- liczba kobiet w ciąży	- zapewnienie wsparcia

i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.		placówki ochrony zdrowia	objętych wsparciem asystenta rodziny - liczba wypłaconych świadczeń „Za życiem”	kobietom w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2025-2027	OPS PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2025-2027	OPS PCPR NGOs Kościół	- liczba osób i rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru - liczba rodzin objętych terapią i mediacją	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2025-2027	UM RM OPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - rodzaj podejmowanych działań mających na	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób

		rekreacyjne NGOs Kościoł	celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2025-2027	UM RM OPS placówki przedszkolne placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo- rekreacyjne NGOs Kościoł	- liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2025-2027	OPS PCPR ROPS	- liczba odbytych szkoleń - rodzaj szkoleń - liczba uczestników szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie

				skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem
--	--	--	--	--

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2025-2027	UM RM placówki przedszkolne OPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie	2025-2027	placówki oświatowe GKRPA OPS	- liczba i rodzaj realizowanych programów	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych

dzieci i młodzieży.		PPP	- profilaktycznych - liczba uczestników	- eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży
Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.	2025-2027	OPS UM placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs Kościoł	- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem, - rodzaj podjętych działań	- wyrównywanie szans edukacyjnych - przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe NGOs OPS	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmacnianie wizerunku lokalnej oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków

				do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne OPS NGOs	- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2025-2027	placówki oświatowe placówki kultury OPS NGOs Kościoł lokalne media	- rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, WZMACNIANIE WIĘZI RODZINNYCH I POKOLENIOWYCH, PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH SŁUŻĄCYCH POPRAWIE FUNKCJONOWANIA RODZIN.

Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2025-2027	OPS GKRPA placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP PCPR	- rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny,
--	-----------	--	--	--

		media lokalne Kościół		- poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2025-2027	UM RM OPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościół	- liczba imprez	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie na terenie gminy, w tym szczególnie w placówkach oświatowych, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień, przemocy domowej oraz przestępczości i jej skutków.	2025-2027	GKRPA ZI OPS placówki oświatowe placówki kultury świetlice jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja NGOs	- liczba i rodzaj działań - kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądane zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury światlice OPS placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2025-2027	UM RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2025-2027	UM RM placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców

Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki zdrowotnej.	2025-2027	placówki oświatowe GKRPA ZI OPS Policja PPP	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy - uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania	2025-2027	placówki oświatowe Policja Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń

patologiom.				
Współpraca z Policją w zakresie eliminowania zagrożeń mających wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, oraz zapewniania bezpieczeństwa na drodze	2025-2027	UM RM Policja	- liczba przestępstw popełnionych na terenie gminy, w tym przez nieletnich - liczba podjętych działań w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa publicznego - liczba zrealizowanych inwestycji drogowych w celu podniesienia bezpieczeństwa na drodze	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN, PRZECIWDZIAŁANIE I ZAPOBIEGANIE ZJAWISKU PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, ZI, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych Kościoła i związków wyznaniowych.	2025-2027	UM RM OPS GKRPA ZI placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury światlice jednostki rekreacyjno-sportowe	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa

		placówki ochrony zdrowia NGOs Kościoł		w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmacnianie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową, Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	2025-2027	UM RM OPS ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP	- rodzaj podjętych działań	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy - szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej oraz podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i zapobieganie jej skutkom	2025-2027	UM podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych - liczba procedur „Niebieskie Karty” - liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”,	- poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą - zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu

			- liczba osób w rodzinach objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy domowej - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych	funkcjonowania rodzin
--	--	--	--	-----------------------

Legenda

UM – Urząd Miejski

RM – Rada Miejska

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej

PUP – Powiatowy Urząd Pracy

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna

NGOs – organizacje pozarządowe

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki kultury, świetlice, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy, Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Świdnicy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej we Wrocławiu, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościół i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości i będzie opierać się na następujących kryteriach:

- kryterium trafności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu przyjęte cele projektu odpowiadają zidentyfikowanym problemom w obszarze objętym programem i realnym potrzebom odbiorców;
- kryterium skuteczności – pozwoli ocenić, w jakim stopniu zostały osiągnięte cele programu zdefiniowane na etapie planowania;

- kryterium trwałości efektów – pozwoli ocenić, czy rezultaty osiągnięte w ramach programu mogą trwać po jego zakończeniu, a także czy możliwe jest długotrwałe utrzymanie się wpływu programu na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z terenu gminy.

Zebrane informacje zostaną wykorzystane do opracowania sprawozdania podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość. W myśl art. 179 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku sprawozdanie roczne za poprzedni rok z realizacji Programu Wspierania Rodziny oraz potrzeby związane z realizacją zadania przedstawi Radzie Miejskiej i Burmistrzowi Gminy Strzegom Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej do dnia 31 marca każdego roku.

Trudno na obecnym etapie oszacować zagrożenia, jakie mogą wystąpić w trakcie wdrażania założeń Programu, niemniej monitorowanie tych zagrożeń na poziomie lokalnym z pewnością ma szansę przyczynić się do złagodzenia niekorzystnych tendencji, ale też może wymagać zwiększonych nakładów finansowych i większego zaangażowania instytucjonalnego i społecznego, by przeciwdziałać niepożądanym zjawiskom mającym wpływ na jakość i kondycję życia mieszkańców gminy.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	9
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2022-2024	15
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2022-2024	15
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2022-2024	15
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2022-2024	16
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2022-2024	17
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2022-2024	17
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2022-2024	17
Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na świadczenia z pomocy społecznej mieszkańcom gminy w latach 2022-2024	19
Tabela 10. Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024	19
Tabela 11. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2022-2024	19
Tabela 12. Rodzaje wsparcia udzielanego przez OPS w latach 2022-2024	20
Tabela 13. Skierowania i pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej w latach 2022-2024	21
Tabela 14. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pobytu mieszkańców w DPS-ie (w zł) w latach 2022-2024	21
Tabela 15. Piecza zastępcza w gminie w latach 2022-2024	24
Tabela 16. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2022-2024	25
Tabela 17. Asystentura rodziny w gminie w latach 2022-2024	26
Tabela 18. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024	26
Tabela 19. Rodzaj i liczba świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2022-2024	27
Tabela 20. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznane w gminie w latach 2022-2024	27
Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2022-2024	28
Tabela 22. Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2022-2024	28
Tabela 23. Opłaty z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w gminie w latach 2022-2024	29
Tabela 24. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w gminie w latach 2022-2024	29
Tabela 25. Działalność GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie	29
Tabela 26. Działania podjęte w gminie przez GKRPA w latach 2022-2024 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemu przemocy domowej	30
Tabela 27. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2022-2024	31
Tabela 28. Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2022-2024	32
Tabela 29. Działania korekcyjno-edukacyjne wobec osób stosujących przemoc domową w gminie w latach 2022-2024	32
Tabela 30. Opieka nad dziećmi do lat 3 w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	34
Tabela 31. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	34
Tabela 32. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2024/2025)	34
Tabela 33. Placówki wsparcia dziennego na terenie gminy w 2024 r.	34
Tabela 34. Placówki kultury w gminie w 2024 r.	34
Tabela 35. Obiekty sportowo-rekreacyjne i kluby sportowe w gminie w 2024 r.	34
Tabela 36. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie	35
Tabela 37. Parafie rzymskokatolickie i inne związki wyznaniowe na terenie gminy w 2024 r.	37
Tabela 38. Działalność PCPR-u w latach 2022-2024 w odniesieniu do dzieci z terenu gminy umieszczonych w pieczy zastępczej	40
Tabela 39. Przestępstwa odnotowane w gminie w latach 2022-2024	41
Tabela 40. Nadzory prowadzone w gminie w latach 2022-2024	43
Tabela 41. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Strzegom usytuowane poza strukturami gminy w 2024 r.	43
Tabela 42. Negatywne zachowania oraz zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w roku szkolnym 2023/2024	49

Tabela 43. Dysfunkcje i patologie stwierdzone w rodzinach uczniów w roku szkolnym 2023/2024... 49

Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska w Pani/Pana ocenie najbardziej uwidaczniają się w gminie?	45
Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	45
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę edukacyjną szkół w gminie?	46
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	47
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?.....	47

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Programu Wspierania rodziny wynika wprost z art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (j.t. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych.

Program ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w Gminie Strzegom poprzez podejmowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą realizowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny.